

Iskra

28

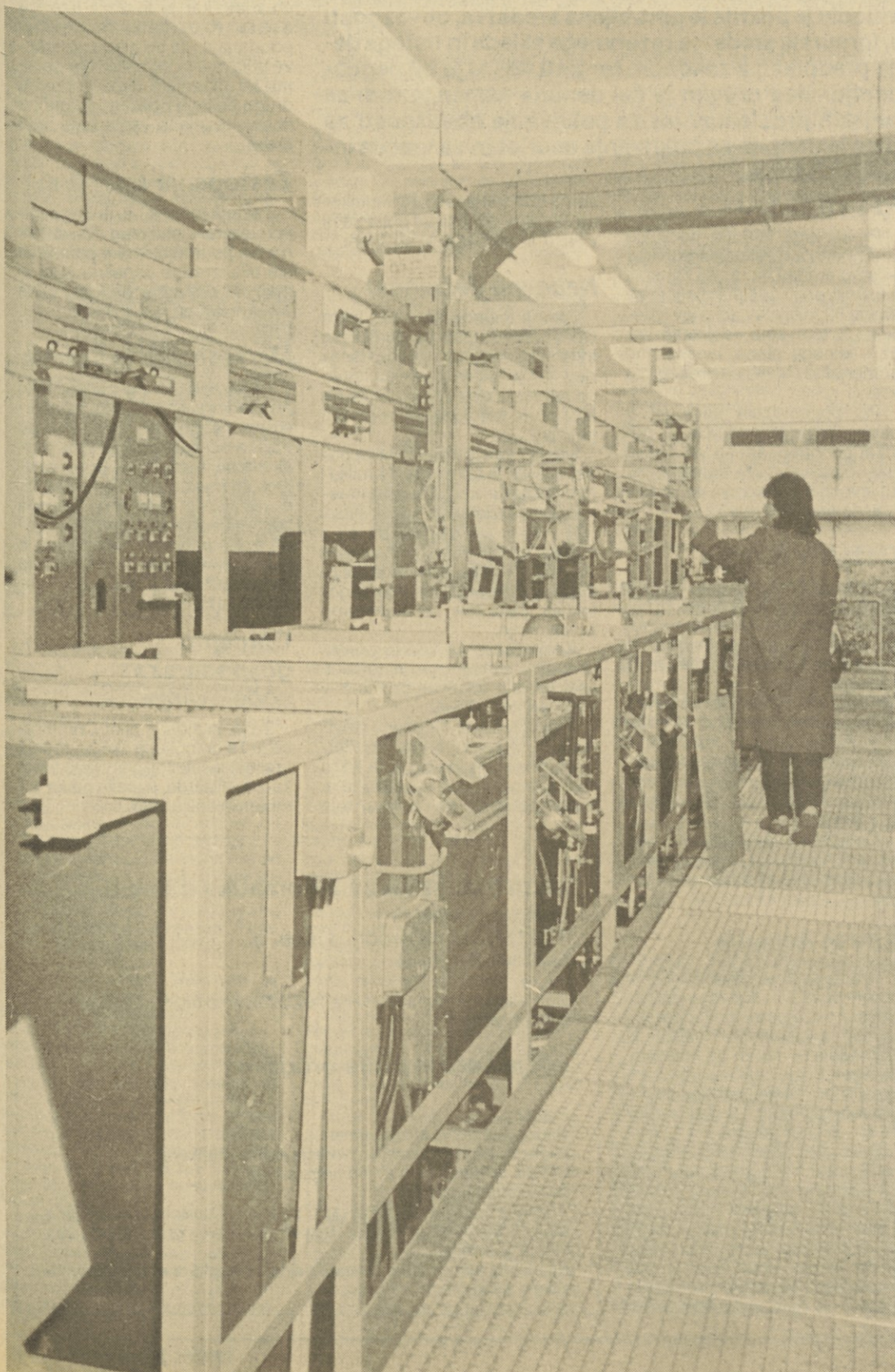
Ekologija v Horjulu

Na sliki ob uvodniku lahko vidite nov galvanski obrat v naši horjulski DO Merilna elektronika, ki je pred kratkim začel obratovati nekako brez večjega »pompa« kot je to običajno pri nas. In čemu torej uvodnik o takšnem objektu, ki jih je pri nas zagotovo kar precej in ob misli nanje nam vedno vstajajo pred očmi temačni prostori, smrad, delavci z usnjenimi predpasniki in v večnem strahu pred izredno strupenimi in jedkimi snovmi, ki jih uporabljamo v procesu glavaniacije. Na kratko povedano zato, ker gre to pot za galvanski obrat, ki je nenavaden za naše običajne predstave, saj gre za moderen, zračen, svetel in predvsem human in varen objekt, v katerem delavec lahko dela normalno, bez strahu pred poklicnimi obolenji in kakršnimikoli nevarnostmi pred najrazličnejšimi poškodbami. In ne samo to. Spodaj, pod glavanskim obratom, je še dodaten, prav tako velik in drag objekt, najsoodobnejša čistilna dvorana, opremljena z najmodernejšo, avtomatsko vodeno tehniko in čistilno tehnologijo, ki varuje okolje, ljudi in te prelepe kraje v bližini Ljubljane, ki smo jih doslej, včasih z nerazumnimi kemijskimi in podobnimi obrati brez ustreznih čistilnih naprav ekološko in biološko skoraj že povsem uničili in s tem ogrozili ne samo sebe, temveč tudi floro in favno našega okolja, ki tvorita skupaj z nami normalen ekosistem.

Predpisi za galvanske obrate so tudi pri nas ostri in zahtevni, vendar se jih kaj malo držimo, ker so zlasti naprave za čiščenje postale izredno drage in zahtevne, a so nujne za našo prihodnost, če nečemo v najkrajšem času uničiti sebe in okolje okrog nas.

V tem smislu je primer novega galvanskega obrata v Horjulu lahko samo vzpodbuda in zgled, kako je treba delovati in se obnašati v ekološkem smislu.

D. Ž.

Lepi izvozní rezultati na zahodu, manj drugod

Podobno kot prvo četrtletje je Iskra Commerce tudi polletje zaključila s pozitivno ničlo. Z ustvarjenimi prihodki je pokrila le porabljena sredstva, obveznosti iz dohodka, osebne dohodke, formirala sredstva rezervnega sklada in tistega dela sklada skupne porabe, ki je predpisan z zakonom ter tisti del, ki je bil neposredno porabljen v prvem polletju. Med drugim je del denarja namenila tudi za reševanje najhujših stanovanjskih problemov ter za pokrivanje obveznosti za razvoj nerazvitih. Zmanjkalo pa je denarja za pokrivanje anuitet in za vračila investicijskih posojil iz preteklega obdobja.

Ničesar novega ne bomo zapisali, če trdimo, da letošnji rezultati ali številke, pa naj bodo kakršni koli, niso v ničemer primerljivi z lanskoletnimi, še bolj grenak nasmeh pa bi izzvala ta primerjava s tistimi iz leta 1986...

Pa kljub temu: Iskra Commerce je v letošnjem prvem polletju ustvarila s prodajo, nabavo in drugimi dejavnostmi kar za 112 milijard dinarjev realizacije, to pa je za 227% (!) več kot v prvih šestih mesecih lani. Je pa to le 45% letošnjega plana, ki znaša skoraj 250 milijard dinarjev.

Po posameznih tržnih področjih in dejavnostih je Iskra Commerce poslovala takole:

Jugoslavija

Iskra Commerce je prodajni načrt na domačem tržišču od januarja pa do konca junija uresničila 46%, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa je ta odstotek še bolj smešen ali pa, če hočete, tragičen — realizirala je za 267% več.

Najtežje smo Iskraši prodajali investicijsko blago, vzroke pa je treba iskati v tem, da so cene Iskrinih izdelkov v poprečju za skoraj tretjino višje od cen drugih proizvajalcev, le-ti pa imajo povzru vsega pri prodaji tudi večjo kreditno podporo lokalnih bank. Iskra se je pogosto »izkazala« tudi kot nesoliden partner, tako pri kakovosti kot spoštovanju dobavnih rokov, morda še najhujši problem pa je v zapiranju nekaterih tržišč.

Podoben položaj je pri prodaji reprodukcijskih materialov, povsem obratno pa je na področju široke potrošnje, kjer je še naprej konjunktura na tržišču, nastala oz. ohranila pa se je verjetno zaradi negotovega položaja.

V Tržnem področju Jugoslavija predvidevajo, da se položaj do konca leta ne bo bistveno spremenil, torej boljše, negotova pa postaja tudi prodaja izdelkov široke porabe.

Razviti zahod

Preko tega tržnega področja — direktno ali preko posrednikov — smo prodali na razviti zahod v letošnjih prvih šestih mesecih za skoraj 82 milijonov dolarjev izdelkov. S tem smo realizirali kar 65% letnega plana, lanskoletno primerjalno število pa presegli za 4%.

Po posameznih sektorjih v okviru Tržnega področja je položaj podoben, saj so vsi, razen Skandinavije in ZR Nemčije, blizu izvoznih načrtov ali pa jih tudi presegajo.

Dežele v razvoju

V tem tržnem področju nikakor niso zadovoljni s prodajnimi rezultati v tem letu. Do konca junija so uresničili le dobro tretjino letne zadolžitve, izvozna številka je 21 milijonov dolarjev, kar pa je manj kot celo v lanskem primerjalnem obdobju. Največji izpadi so v Turčiji, Alžiriji, Siriji in Iraku, dosti bolj spodbudne izvozne rezultate pa dosega Iskra v Maleziji, Hong Kongu, Južni Koreji, na Tajskem in v Avstraliji.

Do konca leta načrtujejo v tem tržnem področju realizacijo v višini približno 41 milijonov dolarjev.

SEV in Albanija

Precej pod načrtovanim je bil v prvem polletju tudi izvoz v dežele Sveta za vzajemno gospodarsko pomoč in v Albanijo. Realizacija je znašala le dobrih 38 milijonov dolarjev, kar je celo manj kot lani, je pa dobra tretjina letnega plana. Največje izvozne izpade sta imeli Telematika in Avtomatika.

Pri izvozu v Sovjetsko zvezo je Iskra uresničila letni plan le 33-odstotno.

Podoben odstotek v primerjavi s planom je dosegla Iskra tudi pri prodaji v Albanijo, nekoliko boljši je na Madžarskem, kjer je bila realizacija 66%, na precejšnje težave pa naletavajo Iskrine to-

varne tudi v Bolgariji, Romuniji in na Poljskem, nič dosti bolje pa ni v NDR in na Češkoslovaškem.

Nabavna dejavnost

Iskrine tovarne so preko Iskre Commerce kupile na domačem tržišču za dobrih 30 milijard dinarjev, kar je skoraj polovica letnega načrta te dejavnosti, hkrati pa 67% več, kot v lanskem prvem polletju.

Medtem pa je IC uvozila za potrebe Iskrinih tovarn za 81 milijonov dolarjev, kar je skoraj natančno polovica letnega plana. Uvozniki v IC-ju poudarjajo, da so z realizacijo fizičnega uvoza zadovoljni, tudi zato, ker jim je kljub številnim težavam uspelo zagotavljati materiale za nemoteno proizvodnjo.

Kooperacije še vedno predstavljajo v uvozu repromaterialov velik delež, in sicer trenutno v višini približno 69%.

Precej kritična med temi številkami, ki jih povzemamo iz polletnega poslovnega poročila Iskre Commerce, je tudi vsota, ki jo je Iskra porabila za nakup tuje

opreme. Ta znaša le 4,1 milijon dolarjev, kar je le 21% letnega načrta. Kljub temu pa v IC-ju poudarjajo, da bo glede na težave prijavljanja investicijske opreme ter dinamiko uvoza opreme drugo polletje povsem drugačno in da omenjena vsota le ni tako slaba.

Zastopanje tujih firm

Ta dejavnost IC-ju je do polletja realizirala letni plan 42-odstotno. Na področju široke potrošnje sta bila izredno uspešna april in maj, na področju profesionalne elektronike pa junij.

Marketinške raziskave

Realizacija nalog poteka tako po vsebini kot po obsegu pa začrtanem programu. V raziskavah tržišča so zaključili že štiri raziskovalne naloge, tik pred zaključkom pa imajo še nadaljnje štiri. Akcije s področja tržnega komuniciranja potekajo usklajeno z usmeritvami, sugestijami in aktivnostmi v Iskri, v Marketingu pa so realizirali preko 15 sejemske in razstavnih predstavitev.

Obmejno gospodarsko sodelovanje

Ta dejavnost v Iskri Commerce je že do polletja skoraj docela uresničila letošnji plan; izvozila je za 1,7 milijarde, uvozila pa za 1,1 milijardo italijanskih lir. LD

Iskra industrija za avtomatiko n.sub.o.,

Ljubljana, Stegne 15 b
TOZD Tovarna orodij, o. sub. o.
Ljubljana, Stegne 15

Komisija za delovna razmerja TOZD Tovarna orodij oglašja prosta dela in naloge:

vodja konstrukcije orodij

Pogoji:
visoka izobrazba strojne smeri
4 leta delovnih izkušenj s področja konstruiranja orodij
aktivno obvladovanje svetovnega jezika
poskusno delo 90 dni
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi v kadrovsko službo na gornji naslov.
Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Siemensov sistem EWSD — priložnost za Iskro Telematiko

Sistem 12 ali sistem EWSD? Konec je ugibanj v zvezi z licenčnim partnerjem in tehnologijo za proizvodnjo javnih digitalnih telefonskih sistemov. Na podlagi novih argumentov, predvsem pa bistveno izboljšane ponudbe Siemens, se je Iskra Telematika odločila za poslovno-tehnično sodelovanje s to zahodnonemško firmo.

Zgodovina je znana: na področju javne telefonije je Iskra Telematika sodelovala z belgijsko firmo Bell (ITT). S sistemom Metaconta je dosegla velike poslovne uspehe doma in na tujem. Medtem pa je v svetu nastajala tehnološka revolucija, ki je stvari postavila na nove osnove. Elektronika, digitalizacija, integracija telekomunikacijskih storitev — to je le nekaj glavnih pojmov in procesov, ki opredeljujejo ne le bodočnost, tem-

ju. Jeseni je bil izdelan poslovni plan, v katerem pa so nekatera pomembna vprašanja ostala odprta, tako na primer okrog predlagane delitve programa med jugoslovanskimi proizvajalci, ki je za Iskro Telematiko nesprijemljiva. Manjkali so tudi ugodnejši kreditni viri, zato smo se, upoštevaje še časovni dejavnik (registracije ipd.), usmerili v izboljševanje pogojev Alcatela: večji vložek kapitala, hitrejša in globlje osvajanje sistema, nižje cene.

uresničena in da bomo z izdelkom pravočasno na trgu.

Prve aktivnosti, ki so predvsem pravne in pripravljalne narave, že potekajo. Vendar doslej stvari niso bile dovolj dorečene, da bi jih na široko razglašali. Začenja se šolanje naših strokovnjakov. Nekaj inženirjev je odpotovalo v München, kjer prilagajajo sistem EWSD jugoslovanskemu omrežju. Skupaj s Siemensom smo se lotili trženja, najprej v Sovjetski zvezi. Imeli smo sestanke s predstavniki slovenske ptt zaradi prekvalifikacije pogodb; ustanovili smo skupino za pripravo investicije, uredili dokumentacijo za pridobitev soglasij itd.

V nadaljevanju bomo definirali in ustanovili programsko enoto, ki bo subjekt sovlaganje — 45% Siemens, 55% Iskre Telematike. Vodenje bodo vključeni tudi predstavniki partnerja. Ocenjujemo, da bo podjetje zaposlovalo približno 1800 delavcev, ne zgolj pri končnem izdelku, marveč skupno z izdelavo podsestavov. Čimprej moramo opraviti vse potrebno, da bomo lahko začeli

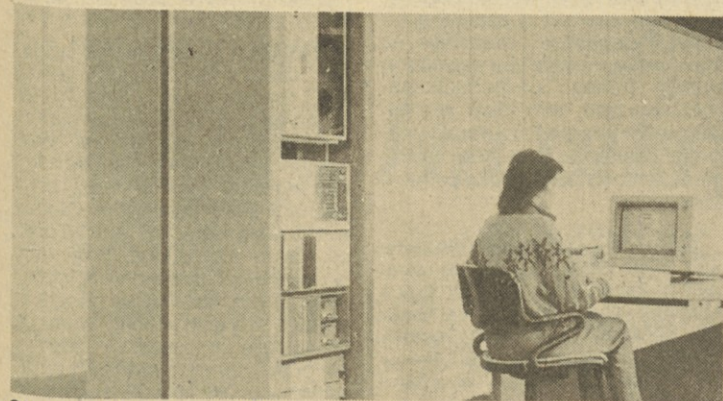
Andrej Polenec

koristiti investicijska sredstva, ki bodo omogočila osvajanja sistema.

Poleg naštetega bomo odpravili tudi znane probleme, zaradi katerih se programski zaostanek izraža še ostreje. Razrešuje se likvidnostni položaj DO, potrebno bo poskrbeti za boljše osebne dohodke delavcev.

S Siemensom je Iskra Telematika dobila dobro priložnost, ki pa sama po sebi še ničesar ne rešuje. Predvsem od zavzetosti zaposlenih je odvisno, kako se bo razveto podjetje za proizvodnjo javnih digitalnih telefonskih sistemov.

Kazimir Mohar

Siemensov sistem EWSD

več že tudi sedanost informatike. Proizvodni programi zastarevajo in izgubljajo prodajno atraktivnost. Zaostre se vprašanje, kako preživeti. V hudem konkurenčnem boju za tržišča se svetovni proizvajalci povezujejo v skupne nastope.

Iskra Telematika je iskala pot družno z Bellom. Podpisane so bile ustrezne pogodbe, ki pa niso nikoli postale veljavne. Prišlo je namreč do pomembnih sprememb na trgu in v kapitalnih odnosih. Partnerja tudi po nakajletnih naporih nista dosegla soglasja glede prilagoditve pogodb novemu stanju. Nazadnje je Iskra našla ugodno rešitev s Siemensom. Proizvajala bo torej sistem EWSD.

O tej pomembni prelomnici je spregovoril **Andrej Polenec**, glavni direktor Iskre Telematike:

»Leta 1983 je bilo dogovorjeno osvajanje Sistema 12. Nato so nastopale objektivne ovire, predvsem v zvezi s kakovostjo samega sistema in spremembo pri belgijskem partnerju, ki je prišel pod patronat firme Alcatel. Subjektivni razlogi za neuresničenje projekta so bolj ali manj znani: nasprotovanje v Iskri, odklonilno javno mnenje, investicijska nesposobnost DO in drugo.

Leta 1987 je Siemens ponovil ponudbo. V novi varianti so bili zanimivi tako imenovani partnerski elementi, predvsem obseg sovlaganja, ki je potrjeval resne namene pri skupnem razvoju, trženju in poslovnem tvegan-

Doseženo nas ni zadovoljilo, medtem ko je letos spomladi ponudbo izboljšal Siemens: vložek kapitala 30 milijonov DEM, ugodni krediti za financiranje projekta 20 milijonov DEM, popolna globina osvajanja sistema, protinakupi in s tem manjša uvozna odvisnost v vrednosti 15 milijonov DEM letno in druge ugodnosti. Glede na globino osvajanja bo pri sistemu EWSD možno zaposliti več delavcev kot pri Sistemu 12. Vrh tega ima nemški partner interes tudi za sodelovanje na drugih področjih, ki zanimajo Iskro. Poslovno uspešnost zagotavlja tudi Siemensova kompaktnost in regionalni strateški interes za povezavo z Iskro, pri čemer je izražena želja po protidobavah in vključevanju Iskrinega razvoja v projekte partnerja.

Tako smo odločitev spremenili, pri čemer je sovlivalo tudi politično in gospodarsko okolje. Brez njegove naklonjenosti in sodelovanja pri tako veliki infrastrukturni investiciji bi pač težko uspeli.

Dobili smo torej bistveno boljšega partnerja, toda prevzeli smo tudi določeno tržno tveganje, ki ga prinaša uvajanje novega sistema. Podporo pri zagonu naložbe in izvajanju projekta pričakujemo od SOZD Iskra ter slovenskega izvršnega sveta in gospodarske zbornice. Odločitev je te dni sprejel delavski svet DO in kolektiv jo mora vzeti za svojo. Ni več razlogov za apatijo in obotavljanje, narediti moramo vse, da bo investicija hitro

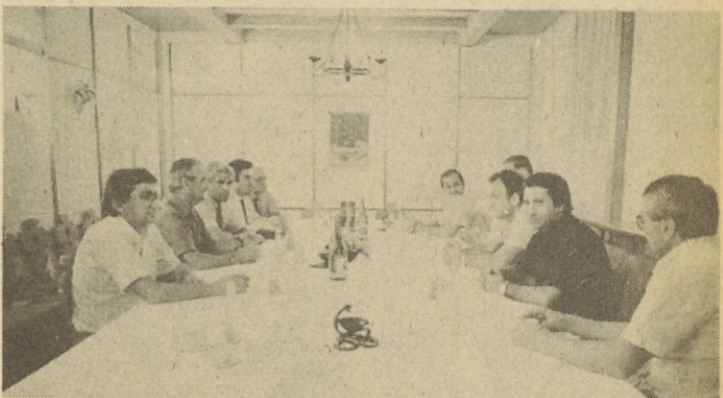
Še tri digitalne centrale v Bosno in Hercegovino

V juliju je bila med Iskro Telematiko in PTT Sarajevo podpisana pogodba o dobavi in montaži treh digitalnih telefonskih central SI 2000/224.

Gre za vozliščne ATC Pale, Kiseljak in Homoljska Čuprija. Na vsako bo možno priključiti od 1440 do 2104 naročnikov, podobne pa so tudi njihove druge zmogljivosti — od 94 do 122 medkrajevnih prenosnikov.

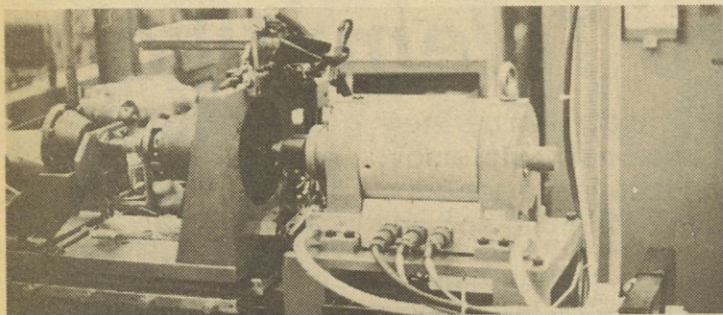
Iskra Telematika je pridobila naročilo v hudi konkurenci. Ponudila je svojo najodobnejšo in najbolj kakovostno opremo, kar je ugotovila tudi posebna komisija investitorja. Le-ta si je ogledala proizvodnjo omenjenih central in ponovila atestni postopek na objektu Nova Pazova, ki je v PTT omrežje Sremska Mitrovica vključen že pol leta.

Kazimir Mohar — foto: Dean Duboković

S podpisa pogodbe o dobavi treh Iskrinih central v Bosno in Hercegovino.

S sodobno kontrolno napravo do

Sodobna kontrolna naprava, ki bo vsekakor pripomogla do večje zanesljivosti izdelkov Iskre Avtoelektrike

Med letom smo v našem glasilu že večkrat omenili, da smo v novogoriški Iskri Avtoelektriki proglasili letošnje leto za leto kakovosti, kar med drugim pomeni, da bi se morali vsi še bolj potruditi in več narediti zato, da bi bili izdelki še kakovostnejši. Razumljivo je, da je nalog v zvezi s tem veliko, zato je tudi aktivnosti veliko, vsem pa je osnova — preverjanje kakovosti, brez katerega ni poti k zastavljenemu cilju.

Ena izmed aktivnosti na področju zagotavljanja kakovosti je že realizirana. V mislih imamo sodobno kontrolno napravo, ki je dobila svo-

je mesto v tovarni velikih zaganjalnikov ob koncu tekočega traku glavnega sestava, ki bo zapolnila veliko vrzel pri preverjanju kakovosti.

Mnenja bodočih strokovnjakov, sedaj štipendistov

Brez bodočih, mladih strokovnjakov od raznih poklicev do drugih naslovov, si nobena delovna organizacija gotovo ne more obetati nič dobrega. Ta, že izredno stara ugotovitev, je še kako prisotna tudi v novogoriški Iskri Avtoelektriki, o čemer najbolje priča podatek, da ima enajst TOZD in delovna skupnost skupnih služb na raznih smereh in stopnjah izobraževanja kar 288 štipendistov. Seveda zahteva njihov učni program tudi obvezno delovno prakso, ki je pomembna iz več vidikov. Štipendisti naj bi skozi to prakso spoznali »svojo« delovno, oz. temeljno organizacijo, doslej pridobljeno teoretično znanje naj bi že koristno uporabili v praksi in nenazadnje, pridobljeno praktično znanje naj bi jim služilo pri nadaljnjem šolanju. Prav zato je bilo letos med počitnicami na praksi kar 184 štipendistov Avtoelektrike, za naše glasilo pa smo povprašali štiri izmed njih, kje se šolajo, kje opravljajo prakso, kaj delajo, itd.

BORUT GABRIJELEČIČ, doma iz Nove Gorice je končal 3. letnik tehničnega srednješolskega centra Branko Brelih v Novi Gorici: »Letos sem na praksi že tretjič in moram priznati, da sem vsako leto bolj presenečen nad napredkom in rastjo te delovne organizacije. Ogle-

dal sem si tovarno električnih specialnih rotacijskih strojev, kjer je najmodernejši strojni park, zrasedel je nov, moderen objekt inštituta za avtoelektriko, itd, skratka, na vsakem koraku je videti investicijska vlaganja, ki odpirajo možnosti hitrejšega napredka in prodora v svet z modernimi izdelki. Na praksi sem v tovarni generatorjev in elektronike, kjer sem se že seznanil s tehnično dokumentacijo, trenutno pa pomagam na eni izmed proizvodnih linij. Praksa mi bo gotovo koristila pri nadaljnjem šolanju, sicer pa je odvisno od vsakega posameznika, kako jo izkoristi in koliko se zanima za tisto, kar lahko prinese koristi. Po končanem šolanju, ki traja štiri leta pa nameravam na višjo stopnjo, če bodo možnosti.«

MITJA ZAVADLAV je le streljal stran od delovnega mesta, kjer opravlja obvezno počitniško prakso, iz Vrtojbe, čez nekaj dni pa bo vstopil v razred tretjega letnika elektrotehnične šole Branko Brelih v Novi Gorici: »Drugi letnik sem izdelal brez kakršnih koli težav, enako dobro mi poteka praksa, ki jo opravljam v delovni skupnosti skupnih služb, v področju kakovosti. Delo, ki ga trenutno opravljam, je dokaj zanimivo, saj spajkam na posebne ploščice upore, kondenzatorje, diode in tranzistorje. Menim, da mi bo letošnja praksa gotovo koristila pri nadaljnjem šolanju, še posebej sedaj, ko grem v tretji letnik

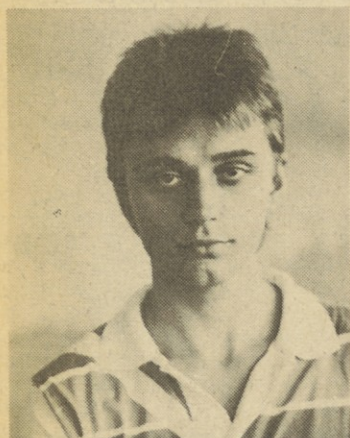
— smer elektronika, ki že zahteva dobršno mero teoretičnega in praktičnega znanja. Vseeno pa se še nisem odločil, ali se bom po končanem šolanju vpisal na višjo stopnjo, ali pa bom zaprosil za zaposlitev tu v Iskri. Štipendija, ki jo prejemam, ni prav velika, vendar se zavedam našega težkega gospodarskega položaja, zato sem kljub vsemu zadovoljen. Nagrado za opravljeno praktično delo pa bom pustil v knjižarni, kjer prodajajo šolske potrebščine.«

IZTOK BIZJAK je uspešno zaključil drugi letnik fakultete za strojništvo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, doma pa je iz Solkana: »Na počitniški praksi sem v tovarni velikih zaganjalnikov, trenutno v tehnološkem oddelku. Ker z lanske leto prakso nisem bil zadovoljen, saj mi ni dala tistega, kar sem pričakoval, sem letos stopil v kontakt z vodstvom TOZD in prosil za vpogled v vse tiste dejavnosti, ki naj bi mi kar najbolj koristile pri nadaljnjem šolanju. Naletel sem na razumevanje, saj sem si ogledal že dobršen del strojnega parka, sedaj spoznavam delo tehnologov, v naslednjih dneh prakse pa bom imel možnost vpogleda še v ostale oddelke, kot je priprava dela, kontrola, tehnološka in konstrukcijska dokumentacija, itd. To se mi zdi pomembno predvsem zato, da se bom lažje odločil za smer študija v

tretjem letniku. Z višino štipendije nisem zadovoljen, saj ne zadošča niti za osebne potrebe, zato je potrebno poiskati dodatni finančni vir. Pohvaliti pa moram točnost nakazila.

HERMAN BESEDNJAK bo jeseni sedel v klop drugega letnika TSC Branko Brelih v Novi Gorici, doma pa je iz Bilj: »S prav dobrim uspehom sem končal prvi letnik strojne šole in kot štipendist Iskre Avtoelektrike sem se letos prvič seznanil s tem kolektivom. Čeprav sem tu šele nekaj dni, sem že opazil, da je moj bodoči (vsaj tako upam) kolektiv izredno velik, vitalen in prodoren, kar vse se odraža in potrjuje v visoki stopnji moderne tehnologije in sodobnih izdelkih. Na praksi sem v tovarni velikih zaganjalnikov, na liniji glavnega sestava na prvi fazi. Delo je povsem preprosto, kar je tudi razumljivo za prve dni prakse, vendar se ne pritožujem, saj bo še dovolj časa, da se bom v naslednjih letih seznanil tudi s tehnično dokumentacijo in drugimi zahtevnejšimi proizvodnimi postopki. Z nagrado, ki jo bom dobil za delo, bom vrnil posojilo za bloke za malico, nekaj bo šlo za bencin, saj se vozim na delo s Tomosovo »šestko«, če pa bo še kaj ostalo, bom primaknil h kupčku, namenjenemu za nakup šolskih potrebščin.«

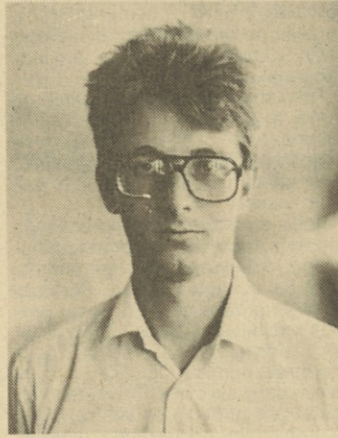
Marko Rakušček

Borut Gabrijelčič

Mitja Zavadlav

Iztok Bizjak

Herman Besednjak

večje zanesljivosti izdelkov

sti enosmernih motorjev, sicer pa to napravo najbolje pozna **Marjan Humar**, vodja kontrolne tehnologije v Iskri Avtoelektriki, zato smo ga zaprosili, da jo podrobneje predstavi tudi bralcem našega glasila. Marjan se je rad odzval prošnji našega novogoriškega uredništva in povedal:

»Da, to je res sodobna naprava, ki omogoča merjenje električnih lastnosti motorjev nazivnih moči do 4 KW, po tehničnih zahtevah službe kontrolne tehnologije Področja kakovosti pa jo je izdelal Janez Oven iz Ljubljane.

Napravo sestavlja mehanski del z aksialno pomičnim vpenjalom, kar omogoča merjenje prostega teka motorja, elektromagnetna zavora na vrtnične tokove firme VIBROMETER z ustreznim merilno-regulacijskim delom (ta omogoča računalniško krmiljenje zavore), sistema za avtomatski priklop napajalnih in merilnih vodnikov na priključne sponke motorja, osebnega računalnika in stabiliziranega usmernika.

Z napravo lahko upravljajo le tisti kontrolorji, ki s pomočjo funkcijske tipkovnice pravilno odtipkajo svojo šifro. Neobstoječe šifre naprava ne sprejme. Pri tem obstajata dve vrsti šifer: šifre z normalnimi pooblastili, ki omogočajo kontrolo motorjev z že vnešenimi podatki in pregled statističnih podatkov ter šifre s posebnimi pooblastili, ki omogočajo vnos podatkov novih motorjev, začasno, ali trajno spreminjanje podatkov obstoječih motorjev, pogojev preizkušanja, podatkov o seriji in merjenje več točk karakteristike motorja.

Po namestitvi motorja v vpenjalo in pritiskom obeh tipk za dvoročni vklop steče avtomatski cikel merjenja skladno s planom kontrole izbranega motorja.

Rezultati meritev so prikazani na zaslonu v obliki tabele s predpisa-

nimi vrednostmi merjenih veličin in izmerjenimi ter skupnim prikazom ustreznosti.

Merjena veličina, ki ni v tolerančnih mejah utripa, utripa pa tudi podatek o neustreznosti motorja. Vsak motor, ki električno ustreza s tem, da ga kontrolor pred namestitvijo v vpenjalo očno pregleda in po potrebi izloči, naprava samodejno žigosa z znakom kontrole.

Največja pridobitev z napravo je seveda sistem zajemanja in obdelave rezultatov meritev. Vse z očmi ugotovljene naprave kontrolor seštevja z impulznimi števci in konec izmene vnaša v računalnik, absolutne vrednosti izmerjenih veličin pa se nenehno shranjujejo v računalniškem spominu. Le-te je možno z ustreznim programom direktno čitati in statistično obdelati že na samih nekontroliranih motorjih tako, da v vsakem trenutku lahko na zaslonu vidimo koliko motorjev določenega tipa je bilo v izmeni, dnevu, ali seriji prekontroliranih in koliko izločenih. Za izločene je iz-

vedena pregledna tabela napak po padajočem odstotku. Vsi izpisi so opremljeni tudi s podatki o pogojih preizkušanja. Vse prikaze je z monitorja s pomočjo pisalnika možno prenesti tudi na papir, sicer pa so podatki zavarovani pred izpadom omrežne napetosti s samostojnim napajanjem. Stabiliziran usmernik omogoča napajanje motorjev nazivnih napetosti od 12 do 100 V za kar ima izvedena dva ločena izhoda. Različne načine napajanja motorjev (konstantno napetost, poševno karakteristiko in tokovno omejitve) ločeno za posamezno napetostno območje je možno nastavljati ročno s kodirnimi stikali, preklapljanje posameznih pogojev pa izvaja s pomočjo daljinskega krmiljenja računalnik glede na plan kontrole posameznega motorja. Usmernik ima izvedeno tipanje napetosti direktno na priključnih sponkah motorja, ob vklopu napetost na njegovih sponkah naraste iz nič na nazivno, s čimer je omogočen mehak zagon motorja, vgrajeno pa

ima tudi zaščito preobremenitve.

Ena izmed novosti, ki jo prinaša nova naprava je tudi vgrajen sistem avtokontrole, ki stalno nadzira pravilnost delovanja naprave, točnost zahtevanih pogojev preizkušanja in točnost merilnega sistema. Vsako odstopanje ima za posledico zaustavitev delovanja naprave in prikaz diagnostike — izpis napake.

Izdelava naprave je terjala precej naporov tako s strani izdelovalca kot tudi naročnika, vendar bodo le-ti ob zavesti, da smo pridobili napravo, ki po zasnovi nič ne zaostaja za svetom, kmalu pozabljeni. Je pa to tudi naprava, ki zna, postavljena ob ustrezno montažno linijo in dopolnjena s sistemom avtomatskega nameščanja motorjev, delovati povsem samostojno brez človeka.

Marjan, hvala lepa za izčrpno predstavitev te novosti, ki bo gotovo pripomogla k dvigu kakovosti izdelkov Iskre Avtoelektrike.

M. R.

Na piknik v Opatje selo

Kako pozabiti na skrb, ki nas vse prevečkrat tarejo? Kako pustiti ob strani probleme in težave, ki so na žalost naši stalni spremljevalci? Kako ugnati sivino današnjega in jutrišnjega dne, ki nas kljub jasnemu vremenu kar preveč obdaja? Priložnosti za to bo na pretek to soboto, 27. avgusta, saj je ta dan namenjen sprostitvi izven tovarniške ograje. Ta dan je namenjen srečanju nas članov kolektiva Iskre Avtoelektrike Nova Gorica, ali če hočete, ta dan bo piknik Iskrašev iz novogoriške, bovške, tolminske in kopenske Iskre ter »žarničarjev« iz Ljubljane. Srečanje bo v vasi na obrobku goriškega Krasa, v Opat-

jem selu, v tamkajšnjem naravnem amfiteatru, s pričetkom ob štirih popoldne. Zabave bo res na pretek. Za ples bo igral priznani novogoriški ansambel Lapos — MIP, okrog 17. bo tombola, kjer bo možno kovati srečo za Tomosov motor, vreden prek četrte stote milijarde, tu bo pršut, mortadela MIP, Iskrin multipractic, kombi garnitura orodja, izlet v Benetke in San Marino itd. Cena tombolske kartice bo simboličnih 1000 din, nakup pa bo možen tudi pred pričetkom tombole. Organizatorji so naročili tudi dober

pečen rostbif in klobase, seveda pa ne bo manjkala tudi rujna primorska kapljica in pijača za osvežitev. Cena paketa, ki vsebuje vse našete dobre in eno »gratis« tombolsko kartico, stane 5000 din. Kje lahko kupite paket (na dan piknika to ne bo možno) in kako priti v Opatje Selo pa boste izvedeli te dni, torej do pričetka piknika!

Torej vsi prisrčno vabljeni in nasvidenje v soboto 27. avgusta v Opatjem selu.

M. R.

Ne, Iskra pa res ni še za v smeti. Tudi avtor napisa na zabojniku za odpadni material gotovo ni tako mislil, zato naj mu bo oproščeno. In če bo napis še koga »zbodel« kot avtorja fotografije, naj sklene: »Tudi jaz bom po vseh svojih močeh pripomogel, da Iskra ne bo nikoli končala tako, kot nenamerno piše na zabojniku. (M. R.)

Z lanskoletnega izredno uspelega srečanja delavcev Iskre Avtoelektrike v Opatjem selu

Še obvestilo za upokoјence iz tozdov in DSSS Iskre Šempeter

Če želite z nami na piknik, pridite do petka, 26. 8. 1988 v Iskro Šempeter (v sobo družbenega stan-darda), kjer boste tudi vi dobili za omenjeno vsoto »dokumentacijo«, ki jo boste potrebovali na pikniku.

Pogovor z Jožetom Šurcem

Uspešni do polletja — optimistični do konca leta

V vseh tovarnah DO Elementi so v prvem polletju poslovali kar uspešno in v skladu z zastavljenim načrtom, do konca leta pa želijo doseči vse osnovne smernice poslovanja, med nje pa so uvrstili tudi skrb za povečanje kakovosti, solidnosti trženja in servisiranja. O vsem tem smo se pogovarjali s članom KPO v Elementih **Jožetom Šurcem**. **Morda najprej vprašanje, kakšna je bila proizvodnja v Iskrinih tovarnah elementov v letošnjem prvem polletju ali pa kar v prvih osmih mesecih?**

V celotni delovni organizaciji smo dosegli v prvih 6. mesecih proizvodnjo v višini 42% letnega plana, v primerjavi z lanskim polletno realizacijo pa je bila večja za dobro tretjino. Vendar pa s temi rezultati nismo zadovoljni in bomo zato zastavili vse napore, da bomo plan do konca leta uresničili 100%, seveda s tem, da bomo morali izkoristiti vse kadrovske, strojne in materialne kapacitete.

Kateri večji problemi pa so preprečevali še boljše delo v proizvodnji?

Na prvo mesto bi postavil kar neizkoriščenost vseh strojnih zmogljivosti, zlasti v tistih tovarnah, v katerih so, oziroma zaključujejo investicije. Morda smo si zastavili tudi previsok proizvodni plan, na tretje mesto pa bi postavil to, da se je struktura izdelkov v naših tovarnah med letom precej zamenjala, zato tudi številke niso najbolj eksaktna ali bolje rečeno — primerljiva. Prav zato nas omenjeno manjše odstopanje od plana toliko le ne moti.

Mnogi v Iskri se dobesedno zgražajo nad problemi, ki jih imajo pri nabavah nekaterih surovin in polizdelkov na jugoslovanskem tržišču. Kako je bilo to v Elementih?

Poudariti moram, da je proizvodnja potekala nemoteno, verjetno tudi zato, ker smo stalno skrbeli za pravočasne dobave repromaterialov. Pri tem tudi nismo pozabili na likvidnost. Nekaj problemov je bilo le zaradi napačnega planiranja in priprave proizvodnje.

V katerih tovarnah pa je bolj škripalo?

Več težav so imeli v tistih temeljnih organizacijah, ki imajo bolj zastarelo opremo, ki imajo v proizvodnji starejše izdelke, torej izdelke, ki so doma in na svetovnem tržišču nizko cenjeni, osnovni in najhujši problem pa so še vedno strokovni kadri, ki nam še kako primanjkujejo.

Bi se s proizvodnje preselila k prodaji?

Z veseljem ugotavljam, da poteka prodaja v letošnjem letu kar ugodno, in to tako na domačem kot tudi tujih tržiščih. Presegli smo celo dinamični plan. Največji domači

kupci so Iskrine Tovarne, zatem pa Elektronska industrija, Čajevec, Gorenje, RIZ in drugi večji porabniki elementov za elektroniko. V izvozu pa imamo vse večjo prodajo na klinriškem področju, predvsem v ČSSR, SZ in na Poljskem, na kovertibilnem tržišču pa imamo že stalne kupce v ZR Nemčiji, Franciji, Italiji, ZDA in drugod.

Morda bi nam predstavili nekaj prodajnih števil?

Na domačem trgu smo dosegli 55% plana, kar je v primerjavi z lanskim letom 17% več, plan izvoza pa smo realizirali 44%, glede na enako lansko obdobje pa je to za 27% več. V prvem polletju smo izvozili za 15,5 milijona dolarjev, od tega kar dve tretjini na konvertibilno tržišče.

Kako drago oz. poceni pa ste proizvajali?

Žal moram poudariti, da smo imeli oz. še imamo nadporečno visoke stroške. Vzroki so predvsem v lanskem prvem reformi, ki je izredno podražila vse vrste energije, surovine, kovine in ostale materiale, veliko pa je na podražitev poslovanja vplivala tudi letošnja devalvacija, ki je ponovno povzročila velikanski skok cen, kot je znano pa je podražila tudi dolar, mi pa precej izvažamo. Ogromen strošek v našem delu so tudi obresti, saj so bile v letošnjem aprilu 111%, v juliju pa že 895% in do konca leta verjetno v poprečju ne bodo padle pod 250%. Ta cena letnih obresti pa je takšna, da z marsikaterim izdelkom ne moremo pokrivati niti teh stroškov, kaj šele ostalo.

In koliko ste letos že plačali v Elementih za obresti?

Tri milijarde dinarjev, seveda novih.

Kako pa je z likvidnostjo?

Vsekakor je nelikvidnost ena najhujših pojavov v vsej naši državi, gotovo tudi zato, ker se je zakon o dolžniški upniških razmerah popolnoma izničil, ni finančne discipline, tako da se moramo zelo truditi, da sploh dobimo naš lastni denar. Velikokrat ga tudi ne moremo izterjati, zato pa nam ostaja le to, da si ga izposojamo na vseh mogočih tržiščih in v bankah. In to seveda pod neugodnimi pogoji.

Pa sva prišla do finančnega rezultata Elementov. Kakšen je?

Kljub vsem naštetim težavam je ta rezultat pozitiven, in sicer tako na ravni celotne delovne organizacije kot tudi v vseh naših tovarnah. Vendar pa je prenehanje, da bi si lahko privoščili kakšno posebno razširjeno reprodukcijo. Tudi zato ne, ker naše cene ne morejo slediti vsem tem inflacijskim vplivom. Naše cene so tako rekoč svetovne in lahko tak izdelek, kot ga proizvajamo mi, vsakdo v Jugoslaviji tudi

uvozi. Naše cene torej oblikuje tržišče, kar je tržno gledano seveda pravilno, mi pa ne moremo ustvarjati kakšnega posebnega nadporečnega profita.

Domala v vseh tovarnah elementov se pritožujejo nad kadrovske strukturo in pomanjkanjem strokovnih kadrov. Se položaj kaj zboljšuje?

Kar se tiče kadrov — tehničnih, ekonomskih, pravnih in ostalih smeri, jih imamo še vedno premalo. To skušamo nadoknaditi s spreminjanjem strukture zaposlenih: zaposliti želimo čim več šolanih kadrov, ob seveda hkratnih investicijskih naložbah in posodabljanju proizvodnje in programa.

Kako pa je s plačami v Elementih?

Tudi pri nas imajo osebni dohodki občutljivo vlogo, ugotavljamo, da tudi malce zaostajamo za nekaterimi v Iskri, vendar pa ne toliko, da bi imeli kakšne težave pri izplačevanju ali zaradi negodovanj. Seveda bomo skušali plače povečevati, vendar za toliko, za kolikor bomo šli

s produktivnostjo, ekonomičnostjo in rentabilnostjo navzgor. Ničesar novega ne bom povedal, če trdim, da morajo biti osebni dohodki vedno v skladu s temi tremi kategorijami.

Elementi so v Iskri znani po številnih naložbah. Kako je s temi investicijami v tem letu?

Investicijska politika v naših tovarnah je v skladu s srednjeročnim in letnim planom. Prav zdaj zaključujemo naložbo v Tovarno specialnih elementov, pričeli smo že z gradnjo nove tovarne v Žužemberku, tako imenovane KEKO 3, proti koncu leta pa bomo začeli graditi tudi v Šentjerneju, in sicer tovarno tekočih kristalov.

Ob zaključku le še vprašanje, kakšni so obeti Elementov do konca leta?

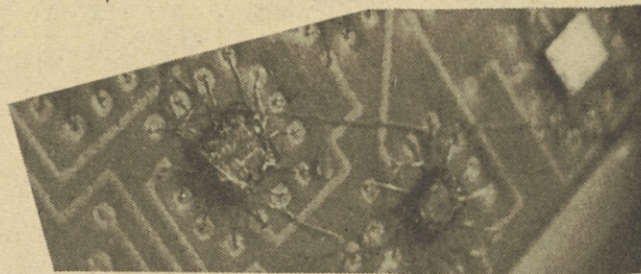
Osnovni moto mora biti poživitev proizvodnje, vse večja prodaja doma in na tujem, vso pozornost pa moramo nameniti solidnosti trženja, servisiranju, kakovosti naših izdelkov in strokovnim kadrom.

Dr

Tehnične novice

»Posnemanje« IBM PS/2 osebnih računalnikov se pričinja?

Ali je res mogoče pričakovati kompatibilno programsko in strojno opremo za IBM PS/2? Kar nekaj manjših agresivnih podjetij je najavilo to možnost, navkljub razširjenemu prepričanju, da je situacija s PS/2 precej drugačna od PS XT, AT. Uveljavilo se je mnenje, da PS/2 varuje številne patentne ovire (nad 100) — nekatere med njimi pa niso le last IBM ampak tudi zunanjih institucij (spominske kartice). Prav tako velja, da je IBM do takšne mere avtomatiziral proizvodnjo PS/2, da bistveno cenejše izvedbe »posnemovalcev« niso možne. Bitka naj bi se od cenenosti preselila na boljše lastnosti — povečane spominske zmogljivosti, hitrejša izmenjava podatkov, boljše grafika, itd. Vendar — govorice ne potihnejo, da tudi IBM sam ima na zalogi še nekaj zanimivih dodatkov k PS/2 programu, ki jih bo aktiviral kot skrivno orožje, če bi si posnemovalci resnično privoščili tolikšne razsežnosti »kopiranja« kot pri PC (kar, pa je malo verjetno). Torej vprašanje je za zdaj zgolj hipotetično — ali bo IBM »licenciral« PS/2, ali pa bo tožil posnemovalce, bo pokazal čas. Zaenkrat so problemi še drugačni — premalo programske opreme, odpor DOS populacije PS/2 in še vedno svetovno uspešni PC AT.

ZR Nemčija — nova spodbuda teleinformatičnim komunikacijam

Zahodna Nemčija bi naj gospodarstvu (ki ni več tista »lokomotiva« evropske industrije) namenila 12,7 milijard dolarjev investicijskega denarja. Približno 900 milijonov dolarjev bo od tega Bundes Post namenila razvoju teleinformatike. Na ta način se bodo skupne naložbe v informatiko povečale z 11,2 na 12,1 milijarde dolarjev, večji del pa bo zavzemala oprema.

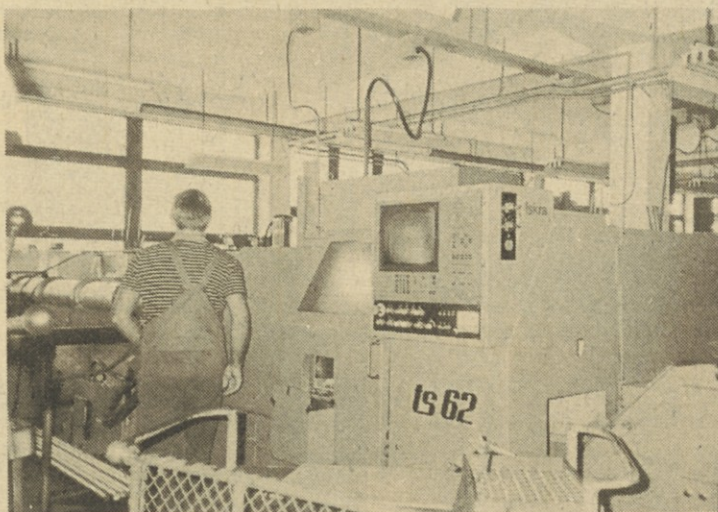
Brane Gruban

Obdobje neučinkovitega poslovanja postaja preteklost

Te dni smo obiskali našo tovarno Merilne elektronike v Horjulu in se z njenim direktorjem ing. Mitjo Nemaničem podrobneje pogovorili o tovarni sami, polletni bilanci, novostih in sploh problemih, ki v tem vročem poletju pretresajo in vznburjajo naše celotno gospodarstvo. Na prvo vprašanje, naj nam podrobneje predstavi tovarno v Horjulu, je naš sogovornik odgovoril:

»Iskra Merilna elektronika je delovna organizacija, ki zaposluje 320 delavcev v Horjulu pri Ljubljani, del oddelka razvoja je v Ljubljani na Tržaški cesti, prodajni oddelke in del komercialnih aktivnosti pa poteka v 5. nadstropju Iskrinega poslovnega centra.

Proizvodni program DO zajema elektronsko instrumentacijo za laboratorijske in industrijske namene za uporabo v elektrotehniko, kemijo, biomedicini in sorodnih dejavnostih. Zelo pomemben je program elementov, kot so variabilni in toroidni transformatorji, drsni upori in ohišja za vgradnjo. V zadnjem času krčimo število izdelkov in programov, saj so nekateri obstoječi proizvodi neakumulativni, kadri in opremljeni tovarne pa nezadostni za uspešno razvijanje, proizvodnjo in trženje že obstoječih in selekcioniranih programov.

V horjulski tovarni imajo najmodernejše, računalniško vodene obdelovalne stroje.

Mitja Nemanič

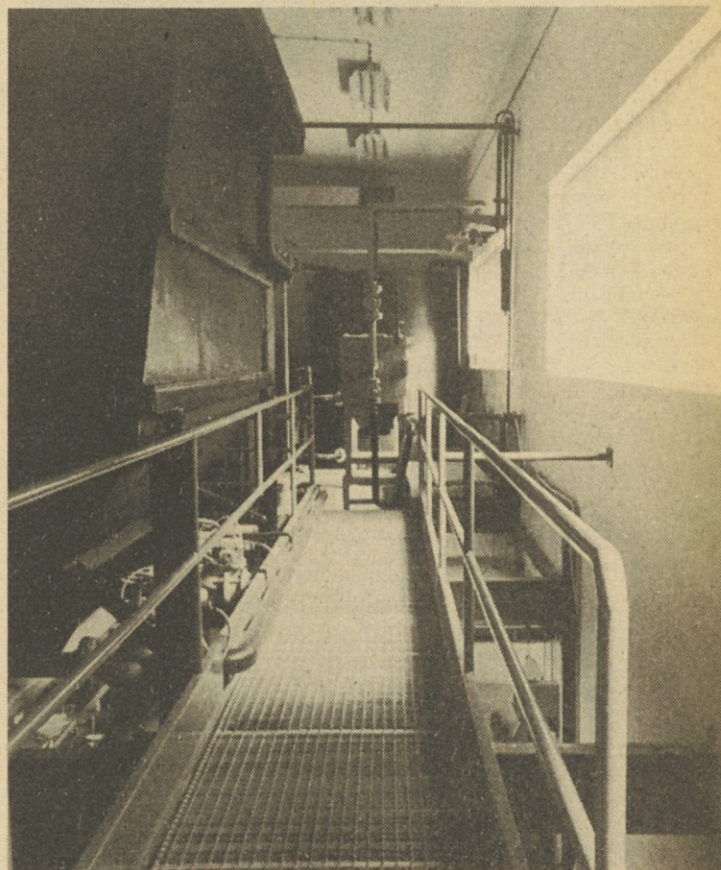
Osnovna sredstva v DO so 80% odpisana, kar 36% zaposlenih ima nižjo izobrazbo od KV (priučeni delavci) in samo 10% diplome višjih in visokih šol. Ti podatki ne govorijo v prid delovni organizaciji, ki se ukvarja z merilno elektroniko. Zato z velikimi napori hitimo v posodobitev poslovnih aktivnosti in v kadrovske obnove po naravni poti z upokojevanjem, štipendiranjem in oglašanjem prostih del in nalog.

Obdobje razkošnega zaposlovanja in neučinkovitega poslovanja je preteklost. Podoben prihodek bi

(Dalje na 8. in 9. stani)

Prizidek k tovarni je novi obrat galvanike.

Del modernih in učinkovitih čistilnih naprav v galvaniki

(Nadaljevanje s 7. strani)

DO z lahkoto dosegla tudi s četrtno manj zaposlenih. Prihodek, zlasti pa dohodek, bi lahko povečali predvsem z boljšo opremo in z učinki dela strokovnejših kadrov v razvoju, proizvodnji in komercialnih dejavnostih.

Ali bi lahko navedli nekaj glavnih ekonomskih podatkov za letošnje polletje?

»Zahteve delavcev kot nosilcev gospodarjenja lahko strnemo v zahteve po stalnosti zaposlitve, zahteve po ustrezni tehnični opre- mi, po varnem delovnem okolju in po kar največjem dohodku. V prvi polovici 1988. leta smo te zahteve, kljub padcu kupne moči naših strank in upada količine naročil, uspeli izpolniti. Tako beležimo rast prihodka z indeksno stopnjo 256, kar je fizično pod letnim planom, s številko pa 7.842 mio din. Zaradi ukrepov restriktivne poslovne poli- tike so porabljena sredstva narasla z manjšim indeksom 240 in tako smo ustvarili na videz dober doho- dek (ind. 295). Ob tem je čisti doho- dek na zaposlenega na mesec 498.790 (ind. 269). Zaradi velikega bremena zadolženosti DO (indeks porasta obveznosti 215), zaradi ravni OD v preteklosti nismo imeli

možnosti izplačati več kot 23% trž- ne realizacije v obliki bruto OD. Velik problem so tudi zaloge gotovih izdelkov, polizdelkov in repromate- riala, ki pa se počasi krčijo. V zakl- jučnih razvojnih fazah je več izde- lkov, ki bi lahko ugodno vplivali na izboljšanje poslovnih izidov in pri- hodnosti. Poleg vseh težav, ki nam jih povzroča tekoča gospodarska

politika v državi (neustrezno stimu- liranje izvoza, slaba solventnost naših partnerjev, nenehno, včasih nerazumno spreminjanje zakono- daje) imamo tudi svoje notranje težave v organiziranosti, delovni disciplini, kadrih, kar vse vpliva na učinkovitost dela. Ob vsem ne pre- seneča, da smo komaj dosegli pla- nirano akumulacijo, fizična produk-

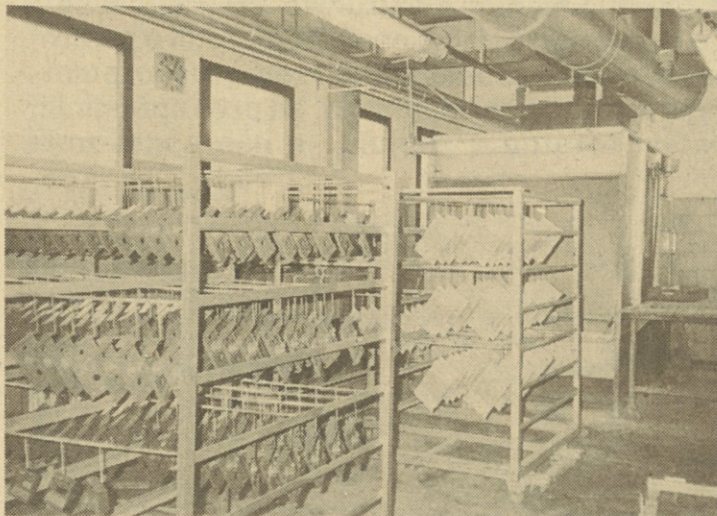
tivnost in nekateri drugi kazalci pa so v upadanju.«

In kako bo v drugem polletju?

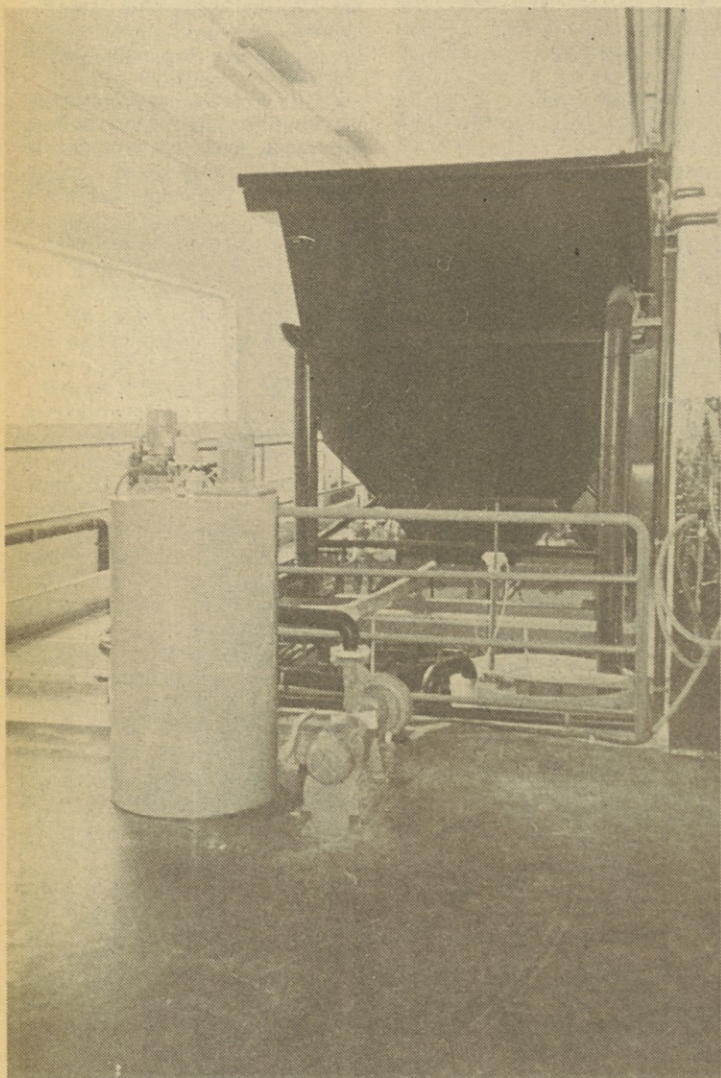
»Iz dosedaj povedanega sledi, da nam ne bo lahko. Med temeljne smote poslovanja, bi poleg tistih, ki sem jih že navedel s stališča de- lavca, dodal še kratkoročno in dol- goročno ustvarjanje dobička, kar sicer ni čisto v skladu s veljavnimi gledanji na cilje poslovanja. Ob tem se moramo truditi, da bodo tudi tisti, ki ustvarjajo, od tega imeli nekaj več, kot samo utrujenost od dela, kar bo v teh pogojih skoraj nemo- goč doseči.

V pogojih tako visoke inflacije in ob nenehnem spreminjanju pogo-jev gospodarjenja se lahko načrto- valec poslovanja mimogrede os- meši, saj natančno sestavljeni pla- ni čez noč postanejo nerealni. Zato gre bolj za načrtovanje temeljnih aktivnosti in poslovnih usmeritev.

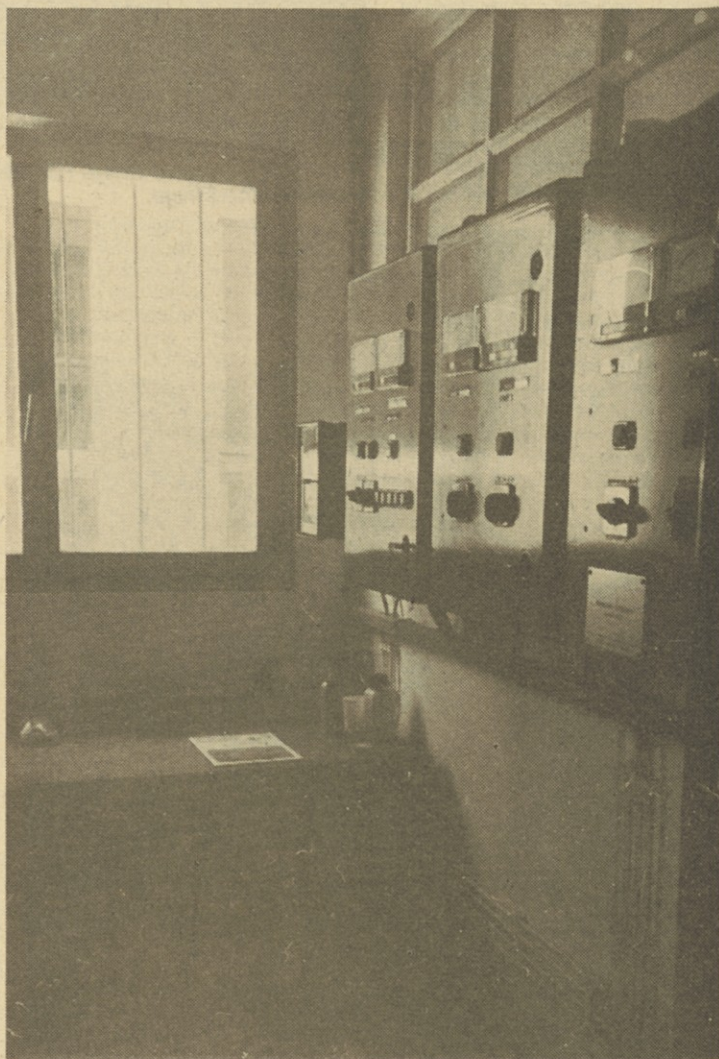
Mi bomo seveda nadaljevali z restriktivno poslovno politiko pri nabavi vseh vrst, investicijah, ki nimajo neposrednega dohodkov- nega zaledja, zaposlovanju manj kvalificiranih kadrov in podobno. Trudili se bomo z nekaterimi novimi oblikami trženja, s pridobivanjem strokovnjakov in sprotim ukrepan-

Galvansko obdelani sklopi in sestavni deli.

Del modernih in učinkovitih čistilnih naprav v galvaniki

Čistilne naprave vodijo in kontrolirajo ustrezne avtomatske in merilne naprave.

jem ustvariti pogoje za »pozitivno bilančno ničlo« in doseganje nekaterih družbeno-ekonomskih kazalcev. Po prvi polovici leta moramo naš pogled usmeriti že v prihodnje leto, katerega uspešnost je odvisna tudi od nekaterih naših aktivnosti v tem letu. Ob vsem pa v ocenjevanju možnosti poslovanja ostaja še ena bistvena neznanka: jesenski in zimski ukrepi in spremembe predpisov s strani zveznih in republiških organov.

Kljub vsem težavam, ki sodijo k investiranju, se DO tej dejavnosti ne bo smela odreči. To bi pomenilo propad DO v 5 — 10 letih, saj že sedaj bistveno zaostajamo za našimi konkurenti doma in v tujini, prevsem v strojni in kadrovske opremljenosti. Na žalost kvalitetnih sredstev ni več na razpolago, lastna so pa skrajno majhna. Zato bomo vsako investiranje morali do skrajnosti pretehtati. Strateška usmeritev DO je izvoz, saj je domači trg za 300 delavcev in tekočo programsko usmeritev premajhen, preveč muhast in dostopen najrazličnejšim motnjam.

Velik problem zalog in dolgov, ki angažirajo obratna sredstva in zaradi dragega denarja skozi finančne obveznosti silijo DO v nelikvidnost, moramo rešiti predvsem s krepitvijo komercialnih funkcij in aktivnosti v tekočem poslovnem letu. To je posebej pomembno, ker v bodoče ne bo več mogoče z dvigom cen regulirati poslovnega izida. Poleg tega si želimo z »novimi posli« zapolniti proizvodne zmogljivosti.

Ne nazadnje se bomo tudi trudili za racionalnejšo organizacijo naše DO in za uvajanje stimulativnega nagrajevanja za vse, predvsem pa za tiste, ki lahko s kreativnim in strokovnim delom bistveno prispevajo k poslovnim uspehom.

OD v mesecu juliju v višini 592.975 din nas uvršča v povprečje Iskrinih DO, z izvozom 6445 USD/na zaposlenega (konv. + klir.) pa smo med boljšimi organizacijami v SOZD, posebej še, ker je devizni indeks 112, glede na primerljivo obdobje preteklega leta.

»Kaj pa ob tem stimulativno nagrajevanje strokovnjakov?»

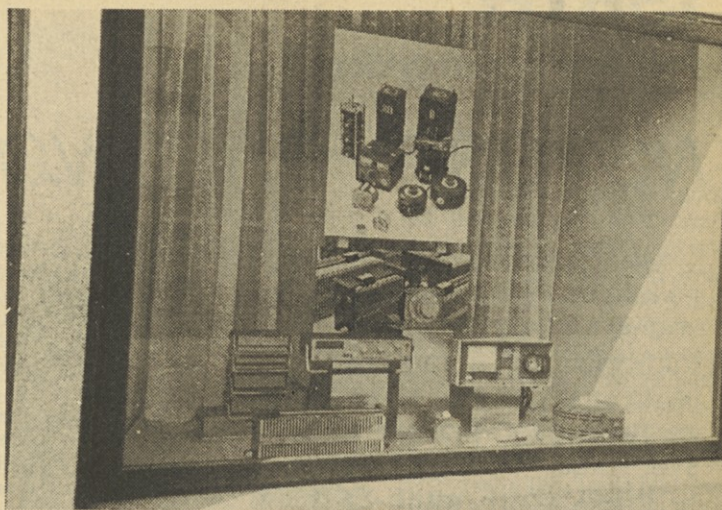
»V času, ko osebni dohodki mnogim ne zadoščajo za preživetje, nikomur pa ne omogočajo vzdrževanja ravni standarda iz preteklosti in ob prisotni uravnalovki, ni mogoče govoriti o res stimulativnem nagrajevanju v materialnem smislu besede.

Tudi strokovnjaki niso nagrajeni tako, kot bi to morali biti. Mnogi dobijo premalo, dovolj pa jih je, ki dobijo preveč, glede na svoje delovne dosežke. Tako je tudi v pre mnogih delovnih organizacijah. V zadnjem času pa pripravljamo drugačen način nagrajevanja, ki naj bi bil selektiven do neuspešnih in stimulativen za uspešne. Predvsem je pomembno stimulativno nagrajevanje razvojnih inženirjev. Zato bomo pri njih najprej poskusili z nagrajevanjem dela, ki ne bo temeljilo na plačilni grupi in do 30% stimulativnega dela OD, ampak na konkretnih dosežkih pri delu.

Naše stališče je, da je razvoj izdelka strošek, ki ga izdelek mora pokrivati. Vsak izdelek ima nek tržni potencial, ki ga materialno ocenimo. Tudi fiksne stroške razvoja izdelka je moč oceniti. Razlika predstavlja del sredstev, ki jih lahko porabimo tudi za stimulativno nagrajevanje delovnih dosežkov. V bistvu pa gre samo za to, če smo v bistvu pripravljeni priznati strošek razvoja in vlagati, ali pa ga želimo »prihraniti«, skriti v strukturi lastne cene izdelka, vtakniti med odlive, ali sploh ne razvijati...

Teže je izdelati sistem stimulativnega nagrajevanja drugih strokovnjakov pravnikov, ekonomistov, tržnikov...

Mnogo je idej »kako«. Po mojem mnenju je uspešen samo proces urejanja te problematike od manjših organizacijskih enot k večjim. Zelo redke so strokovne ekipe, ki bi uspele sestaviti uspešen način na-

V izložbi industrijske prodajalne so na ogled izdelki horjulske Iskrene tovarne.

V nekdanji živilski trgovini v horjulskem združenem domu so odprli svojo novo preurejeno industrijsko prodajalno.

čistilne naprave ni poceni, vendar pa predpisi in naša zavestna opredelitev zahtevajo, da Iskra posodi svoj zgled in da naše življenjsko okolje po najboljših močeh zaščitimo pred nadaljnjim zastrupljanjem.

Na tem mestu bi rad poudaril, da smo delavci Merilne elektronike opazili iskreno zavzetost in vloženo konkretno delo, ki so ga nekateri naši sodelavci iz oddelka tehničnega vzdrževanja, tehnološkega in proizvodnih oddelkov opravili na objektu v preteklem in letošnjem letu. Veliko truda so vložili tudi tovariši pri vodenju nalog v procesu investicijske aktivnosti. Vsem gre zahvala za vložene napore, da smo ob relativno majhnih stroških uspeli pridobiti nov in sodoben proizvodni obrat, »je zaključil naš pogovor Mitja Nemanič.

D. Ž.

grajevanja za celoten poslovni sistem naenkrat.

In za konec še vprašanje o novi galvaniki in ekološkem vprašanju v zvezi z njo.

»V dosedanjem razgovoru o rezultatih poslovanja in o načrtih v bližnji prihodnosti dosedaj nisva omenila rekonstruiranega obrata glavanske obdelave, ki od 5. 8. poskusno obratuje v naši DO. S tem smo pridobili možnost kvalitetnega izvrševanja cinkanja, kromatiranja in eloksiranja kovinskih površin. Tudi pogoji za delo zaposlenih so se bistveno izboljšali. V obrat galvanike je sovlagal tudi Center za elektrooptiko tako, da je obrat sad dogovora in skupnih vlaganj dveh Iskrinih DO, ki sta obe veliko pridobili. Zaposleni imajo vso podporo in možnost, da skupaj ustvarimo enega od najkvalitetnejših obratov za omenjene vrste površinskih zaščit kovinskih površin. Ob tej priložnosti vabimo k sodelovanju vse DO, da se s svojimi potrebami vključijo v izkoriščanje za nas tako pomembne pridobitve.

Pomemben del obrata predstavlja tudi moderna čistilna naprava. Tudi vsakodnevno obratovanje

Iskra

ISKRA Merilna elektronika Horjul

vabi k sodelovanju

visokostrokovnega delavca za vodenje dela na področju uvozne in izvozne dejavnosti proizvodnega programa delovne organizacije (prodaja in nabava).

Pričakujemo samoiniciativno osebo z organizacijskimi sposobnostmi in znanjem vsaj enega tujega jezika — zaželeno angleškega, ali nemškega.

Nudimo stimulativen osebni dohodek, možnost izobraževanja ob delu ter možnost pridobitve stanovanjskega posojila. Delovno mesto kandidata bo na sedežu DO v Horjulu, ali po dogovoru v poslovni stavbi Iskra v Ljubljani.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA Merilna elektronika, p. o. Horjul 188, Kadrovske oddelke, 61354 Horjul.

Iskra

Merilna elektronika

NOVOST V PROIZVODNEM PROGRAMU

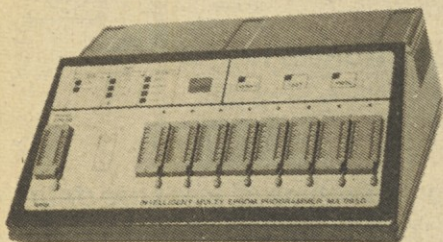
Merilna elektronika Horjul vsako leto razvije in uvede v proizvodnjo več novih merilnih instrumentov. Tokrat vam predstavlja tri instrumente, ki so bili v zadnjem času poslani na tržišče. To so:

- **Intelligentni multi-EPROM programer MA 9950,**
- **Mikroprocesorski konduktometer MA 5964,**
- **Napajalnik MA 4850**

Poleg teh instrumentov pa bodo iz Merilne elektronike Horjul do konca letošnjega leta poslani na tržišče še sledeči novi merilni instrumenti:

- **Funkcijski generator MA 3735,**
- **Laboratorijski pH meter MA 5735,**
- **Dozirni avtomat MA 6800,**
- **Stroboskopska svetilka MA 3908,**
- **Ekosistem (sistem merilno-regulacijske procesne opreme za kemične analize).**

Te instrumente pa vam bomo podrobneje predstavili kdaj drugič.

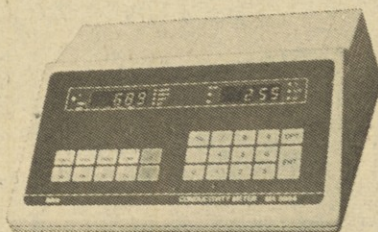
Intelligentni multi-EPROM programer MA 9950

Zaradi vse večje uporabe mikroprocesorjev v vseh vrstah elektronskih naprav je potrebno masovno programirati spominski medij. Običajno so to EPROM integrirana vezja. Množična proizvodnja elektronskih naprav zahteva programiranje večjih količin enakih EPROM vezij. Začela se je pojavljati potreba po napravi, ki omogoča kopiranje večjega števila EPROM-ov istočasno.

Intelligentni multi-EPROM programer MA 9950 omogoča istočasno kopiranje vzorč-

nega (master) EPROM-a v osem EPROM-ov istega tipa kot je vzorec. MA 9950 omogoča vpisovanje vseh obstoječih tipov EPROM vezij, razen 2708. EPROM-i tipa 2716, 2732 in 2732 A se vpisujejo po klasični metodi vpisovanja, vsa ostla EPROM vezja (2764, 2764 A, 27128, 27128 A, 27256 in 27512) pa se vpisujejo na t. i. inteligentni način (približno 90% hitreje).

Intelligentni multi-EPROM programer MA 9950 je namenjen predvsem proizvodnim enotam, ki potrebujejo večje količine enakih EPROM vezij, dobrodošel pripomoček pa je tudi razvojnemu laboratoriju. Poleg enostavne uporabe se odlikuje tudi po hitrem programiranju.

Mikroprocesorski konduktometer MA 5964

Mikroprocesorski konduktometer MA 5964 je vrhunski univerzalni visokoprecizni laboratorijski merilnik specifične prevodnosti elektrolitov. Osnovne prednosti, ki jih nudi vgrajeni mikroprocesor, so velika natančnost, univerzalnost ter udobnost pri merjenju. Instrument omogoča merjenje prevodnosti v širokem razponu od 0,001 $\mu\text{S}/\text{cm}$ do 1300,0 mS/cm v sedmih dekadnih področjih ter merjenje temperature od -50°C do $+200^\circ\text{C}$ s pomočjo zunanje Pt 100 sonde. Poleg osnovnih merilnih programov nudi instrument še posebne programe, uporabne za različne vrste raziskav.

Funkcije instrumenta

- Merjenje in prikaz specifične prevodnosti elektrolitov
- Avtomatično ali ročno nastavljanje merilnih območij
- Avtomatični prekop merilne frekven-ce glede na merilno območje
- Ročna ali avtomatična temperaturna kompenzacija
- Vnos in prikaz parametrov, potrebnih za meritve
- Programsko izračunavanje temperaturnega koeficienta (TC) in celične konstante (CC)
- Lastno preskušanje elektronike in opozorilno sporočanje glede linearnosti meritve, pravilne celične konstante, velikosti vseh konstant in prekoračenja območja.

Opcijski programi

- Merjenje koncentracij elektrolitov
- Merjenje slanosti morske vode
- Ugotavljanje koncentracije elektrolitov kot NaCl ekvivalent (npr. nečistoče)

— Merjenje majhnih prevodnosti nevtralnih voda z eksaktno temperaturno kompenzacijo

— Merjenje prevodnosti nečistoč z odvetom prevodnosti vode

— Avtomatično določanje TC pri merjenju nelinearnih prevodnostno-temperaturnih karakteristik

— Ročni vpis TC za merjenje nelinearnih prevodnostno-temperaturnih karakteristik

— Merjenje specifične prevodnosti ali koncentracije elektrolitov z upoštevanjem nelinearnosti karakteristik

— Avtomatično določanje CC v standardni KCl raztopini (npr. 0,01 mol/l KCl)

— Prikaz koncentracije elektrolitov

Napajalnik MA 4850

Napajalnik MA 4850 je nizkonapetostni vir nastavljalive enosmerne in izmenične napetosti. Kot regulacijski element služi nastavljalni transformator z ločenim primarnim in sekundarnim navitjem. Na ta način sta izhoda napajalnika galvansko ločena od omrežne napetosti. Izmenična napetost se lahko nastavlja od 0 do 33 V, enosmerna pa od 0 do 46 V. Kaže ju z izhodom vzporedno vezani voltmetr. Ampermeter dosega 6 A kaže tok porabnika. Pri kratkem stiku izklopi napetost na priključnih sponkah avtomatični odklopnik.

Napajalnik MA 4850 se uporablja za napajanje najrazličnejših nizkonapetostnih naprav, za polnjenje akumulatorjev, zlasti pa se priporoča v primerih, kadar mora biti napajalni vir iz tehničnih ali varnostnih razlogov galvansko ločen od omrežja.

Napajanje:

Nazivna izhodna

napetost: 200 V, 50 — 60 Hz

— izmenična: 0 ... 33 V

— enosmerna: 0 ... 46 V

Maksimalni trajni tok: 6 A

Vsi instrumenti so dobavljivi takoj. Intelligentni multi-EPROM programer MA 9950 se bo zaradi specifičnih področij uporabe v bodoče proizvajal samo po naročilu, zato izkoristite ugodnost takojšnje dobave.

Informacije: tel. (061) 213-213 int. 33-80, 35-53.

Zanimivosti

Rubikova ura

Mnogi časopisi so objavili, da je 44-letni iznajditelj Erno Rubik konstruiral novo čudežno kocko v obliki devetih ur na vsaki strani, katerih kazalci so med seboj povezani. S pomočjo gumbov in kolesja jih je treba naravnati tako, da kažejo 12. Rubik je izračunal, da ima ta igrača 43 trilijonov kombinacijskih možnosti in poudarja, da še ni nihče strl tega oreha.

Sedaj pa poročajo, da je 16-letni Anglež Mc Cullough odkril rešitev — med tem, ko se je peljal z vlakom domov — ki pa je ni hotel izdati Rubiku.

Manj kaviarja

Kaviar, dragocena delikatesa iz Sovjetske zveze, bo poslej še dražja, ker je Sovjeti ne bodo več toliko izvažali. Vzrok za to so onesnažena drstišča jesetrov. Vedno več teh rib najdejo mrtvih v rekah, predvsem v delti Volge pri Astrahanu. Zastrupljeni voda so po mnenju ministrstva za ribištvo železarna Rdeči oktober v Volgogradu, strojarstva in neka tovarna aluminija. Škodo, ki jo

povzročajo strupene odplake tovarn, je moskovski partijski organ Pravda ocenil na več što milijonov rubljev.

Samomori mladostnikov

Samomorilci v ZDA so do sedaj posegali povečini po uspalnih tabletah. Še leta 1970 je 42% samomorilcev rajši izbralo tablete kot pa orožje. V zadnjih letih pa so postale tablete manj zanimive. Zanje se odloči le 19% mladostnikov. Namesto njih uporabljajo mladi v starosti 15 do 24 let strelno orožje. Vzrok za to tiči v dejstvu, da je v ZDA lažje priti do orožja kot pa do tablet, ki jih zdravniki predpisujejo le v skrajnih primerih. Poleg tega pa nove uspalne tablete vsebujejo mnogo manj strupenih snovi.

Umiranje gozdov

Odkrili so novega zastrupljenca gozdov. Toksikologi univerze v Tubingenu pravijo, da je to triklor-očetna kislina. Herbicid je — kot domneva kemik Frank — proizvod narave. Kot surovina delujejo klorirani ogljikovodiki-

ci, ki jih kot topilo uporabljajo v kovinski industriji, pri kemičnem čiščenju in drugih področjih. Klorirani ogljikovodiki so kemično tako obstojni, da ne razpadejo v spodnji atmosferi. Skoraj nestrupene spojine učinkujejo na drevesa samo neposredno, ker pride do zamenjave surovine. Tako nastane v gozdnatih tleh strupena triklor očetna kislina, ki

jo črpajo korenine s talno vodo. Posebno poleti, ko primanjkuje vode, so drevesa zelo ogrožena.

Prha v vesolju

Američani so uspešno končali tudi razvoj kabine s prho, ki naj bi jo uporabljali v vesolju. Inženirji so konstruirali cilindrično prho v velikosti telefonske celice z dvema pršilnima šobama. Ena prši vodo, medtem ko druga, vakuum-ska šoba posesa milnico s telesa. Običajno milo se v vesolju peni tri- do štirikrat močnejše, zato so pri eksperimentih v sedemdesetih letih uporabljali milo brez pen. Ko pa so ugotovili, da so astronauti porabili desetkrat več mila kot prej, so morali tudi milo prilagoditi vesoljskim razmeram. Gospa Susan Eley iz Hustona, ki je preizkušala novi model vesoljske prhe in mila — seveda, ko so simulirali breztežnost — je izjavila, da učinkuje voda na telo kot druga koža, prilepi se na kožo in lasse, ali pa plava v mehurčkih in kapljicah naokoli.

Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Iskra

ISKRA Antene, p.o. Industrija anten in elektronskih naprav Vrhnika, Idrijska 42

samo še do 31. avgusta

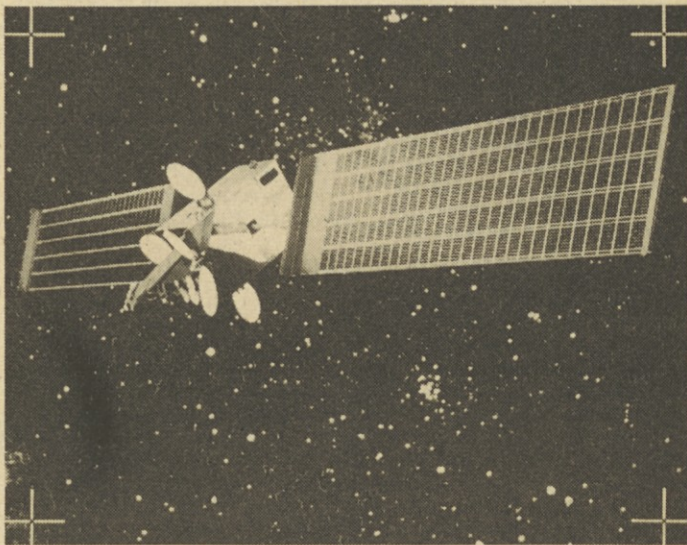
15% POPUST

Komplet za sprejem satelitskih programov

cena: 4.175.710 din

s popustom: 3.549.353 din

in ostali proizvodni program
(RA, TV avto antene in pribor).

Prodaja v industrijski prodajalni na Vrhniki,
Idrijska 42.

Informacije po telefonu (061) 752-937,
752-616.

Folklorna skupina Iskra je gostovala v Turčiji

Ko smo dobili vabilo za udeležbo na 27. mednarodnem festivalu folkloze za zlati Karagöz v Bursi v Turčiji, smo bili navdušeni in hkrati ponosni, da bomo lahko zastopali Jugoslavijo in Iskro med sedemnajstimi udeleženkami. Folklorne skupine so bile iz Belgije, Finske, Češkoslovaške, Velike Britanije, Holandije, Madžarske, Irske, Luxemburga, Mehike, Poljske, Španije, Turčije, Indije, Cipra (— turška republika), Rusije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije.

To za nas ni bil prvi večji festival, saj smo sodelovali že na mednarodnem festivalu v Bregenzu, balkanskem v Ohridu, sredozemskem na Siciliji. Vendar pa toliko problemov kot tokrat, še nikoli nismo imeli. Niso »mačje solze«, če zveš en mesec pred odhodom, da se dva od glasbenikov festivala ne bosta mogla udeležiti zaradi šolskih obveznosti. S posredovanjem nam je uspela udeležba enega, za drugega smo našli zamenjavo. Ko smo bili potem prepričani, da je za odhod vse pripravljeno, pa je naše vodstvo z grozo ugotovilo, da je avtobusni prevoznik »zatajil«. Samo s trohico upanja so se obrnili na Kompas Hertz, kjer so nam kljub nedelji in prazniku vse uredili za potovanje.

Po vseh teh neizgodbah smo se v ponedeljek 4. julija odpeljali s Kompas Hertzovim avtobusom in šoferjem Tonijem proti Turčiji. V udobnem avtobusu, ki je opremljen tudi z dvema TV, smo si čas krajšali z gledanjem video filmov. V torek smo v jutranjih urah prestopili jugoslovansko-bolgarsko mejo in se večino dneva vozili po Bolgariji. Vozili smo se mimo obširnih polj s pšenico, sončnicami, koruzo. Na pašnikih se pasejo ovce, konji, pogosto pa srečaš vprežene osle. Vasi s kvadratnimi hišami, ob katerih vidiš posedati vaščane, precej spominjajo na skrbne vasi. Na robu mest rastejo prav taka betonska naselja kot pri nas. Seveda smo si vzeli čas tudi za ogled Sofije in njenih kulturnih ter zgodovinskih znamenitosti. V večernih urah smo prestopili še bolgarsko-turško mejo in prispeli v sredo v zgodnjih jutranjih urah v Istanbul.

Kljub zgodnji uri — mesto je še spalo — smo si ogledali stari del mesta, potem pa krenili proti Bursi, kamor smo prispeli ob 11. uri. V kulturnem parku nas je sprejel sekretar mesta Osman Odman, zadolžen za kulturo, umetnost in turizem. Predstavil nam je vodičko Emir in varnostnika, ki nas je skrbno čuval vse dni bivanja v Bursi.

Od tu nas je pot vodila na 2543 metrov visoko goro »Uludağ«, ki se dviga nad južnim delom mesta, in je od njega oddaljena 36 km. Na tej gori je idealno smučarsko področje s številnimi hoteli. Temperatura ozračja je tu tudi poleti precej nižja, zato je to hkrati priljubljena izletniška točka. V enem od teh hotelov smo bile nastanjene v času festiva-

la vse folklorne skupine. Proti večeru smo se odpeljali nazaj v mesto, kjer so nam v narodnem parku priredili čudovit sprejem s cocktailom. Počutili smo se kot v »Paradižu«: sredi vrta vodometa, okrog njega pod košatimi drevesi v prijetnem hladu mize, glasba ... Ne da se tega vzdušja opisati z besedami. Zvečer smo se v hotel vrnili polni prijetnih vtisov, in čeprav smo bili od poti precej utrujeni, nekateri niso pozabili obiskati disca, ki je bil v pritličju hotela.

V četrtek popoldan je bil na ulicah Burse sprevoz s predstavitvijo vseh folklornih skupin — udeleženk festivala, zvečer pa svečana otvoritev festivala v kulturnem parku z ogromnim ognjemetom. Po otvoritvi smo skupaj s še štirimi skupinami imeli prvi nastop. Predstavili smo se z gorenjskimi plesi, vlaškimi plesi in s tamburaškim ansamblom. Seveda brez treme ni šlo, saj je bilo gledalcev blizu 5000.

V naslednjih petih dneh smo imeli dokaj pester program. Z nastopi v različnih krajih samega mesta Burse in v njeni okolici smo hkrati imeli priložnost spoznati vse te kraje. Povsod smo bili tople sprejeti, naše nastope so spremljali burni aplavzi.

V Gemliku, ki je od Burse oddaljen 30 km, smo prosto popoldne izkoristili za kopanje v Črnem morju. V Bursi si med drugim lahko ogledaš dva spomenika Kemal Atatürku (leta 1920 je postal predsednik skupščine Turčije), mavzoleja Osmangazija in Orhangazija (borca za Burso), znamenito džamijo Ulu Camu, znamenito Zeleno džamijo in mavzolej Sultana Mehmeda I. Zanimiv je tudi spomenik »Karagöz-Hacivat«. Karagöz je bil veseljak, katerega šale še danes živijo v ljudstvu, ki ga je dal Sultan Orhangazi umoriti. Ko je sprevidel svojo zmotu, je dal njemu v čast napraviti senčne lutke Karagöz. Tudi prve tri festivalske nagrade se imenujejo zlati, srebrni in bronasti Karagöz. Precej prostega časa smo izkoristili za nakupe v pokritem bazarju »carsi Kapala«.

Prehrano smo imeli organizirano v tovarnah, tako smo hkrati spozna-

Spominski posnetek pred Kompasovim avtobusom.

li tudi njihovo industrijsko cono, ki je v bližini mesta. V prostih večernih urah smo si ogledali nastope ostalih nastopajočih skupin, kajti v kulturnem parku so se zvrstili nastopi folklornih skupin, ki niso nastopile na odprtvenem večeru. V enem izmed večernih nastopov smo si lahko ogledali profesionalno folklorno skupino iz Ankare.

V hotel smo se vsak dan vračali v poznih nočnih urah. Kljub temu pa smo se skoraj vsak dan zabavali v prostoru poleg recepcije tja do zgodnjih jutranjih ur. Sredi tega prostora je velik kamin, v katerem je vsak večer prasketal ogenj, na koncu prostora je prijeten bar, poslušaj lahko prijetno glasbo.

V tem prostoru so se vrstili večeri folkloze iz različnih držav. Mi smo

jugoslovanski večer folkloze imeli skupaj s folklorno skupino Sonja Marinkovič iz Novega Sada. Ta skupina je bila lani dobitnica zlatega Karagöza in so se festivala udeležili kot gostje. Za zabavo je poskrbel tudi Toni, ki ni le dober šofer, ampak tudi pevec ter harmonikaš. Glavni del festivala je bil zadnje tri dni — tekmovalni del. Skupine smo bile z Žrebom razdeljene na dva večera. Vsak večer so tri najboljše skupine prišle v finale. Žal nam Žreb ni bil najbolj naklonjen, saj smo imeli močno konkurenco. Nastopali smo skupaj s skupinami iz Mehike, Poljske, Češkoslovaške, Irske, Španije, Nemčije, Luxemburga in Turčije. Nastopali smo z gorenjskimi plesi in čeprav smo dobro odplesali, nam ni uspelo priti v finale, kar nas je precej potrla in razočaralo, kajti do zadnjega smo upali, da nam bo uspelo.

V petek smo si ogledali nastop finalnih skupin. Zmagovalci dobitniki zlatega Karagöza so bili domačini. Po tekmovalstvu pa smo se odpravili v zgodnjih sobotnih urah proti domu. Vožnja nazaj je bila precej mučna, saj smo zaradi nepreglednih kolon zdomcev potrebovali od Beograda do Čateža več kot 15 ur.

Festival je bil za nas nepozabno doživetje. Spoznali smo nove kraje, nove prijatelje in tudi nove ples.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam omogočili sodelovanje, še posebej pa prof. dr. Brunu Ravnikarju — članu festivalske žirije, ki nam je s svojo nesebično pomočjo vse skozi stal ob strani.

Alenka

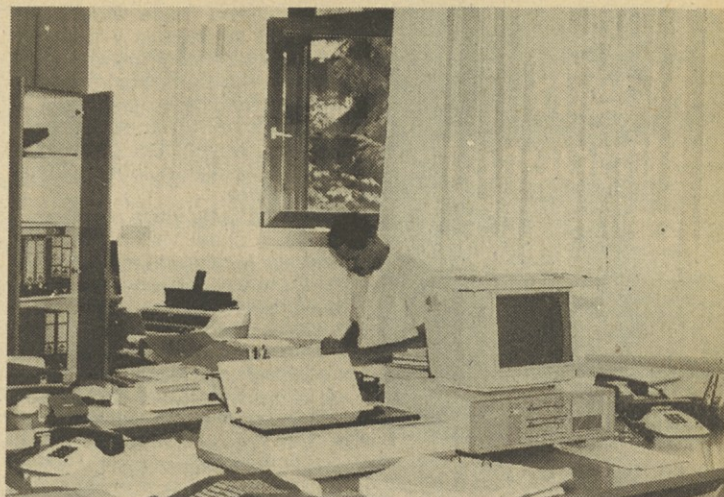

Mednarodnega festivala folkloze v Bursi se je udeležilo več kot 5.000 gledalcev.

Invest servis je končal dela pri obnovi in adaptaciji prostorov Zastopniške dejavnosti Iskre Commerce. Prva stopnja je obsegala obnovo stare hiše v Kamniški ulici 20 v Ljubljani. Dela so bila končana januarja, natanko ob roku načrtovane selitve Zastopstva s Celovške ceste. O tem smo že poročali v posebnem sestavku glasila Iskra dne 9. februarja. Sestavek je napisal novinar IC Lado Drobež.

Drugi del je obsegal preureditev in delno prezidavo skladiščnih prostorov. Iz njih so nastale tri pisarne in govorilnica. Tu so opravili delavci Invest servisa s kooperanti večji poseg: znižali so strop, izolirali tla, vstavili nove aluminijeve okvire za okna, postavili predelno steno, preuredili centralno ogrevanje, na novo napeljali električno napeljavo, prepletkali vse prostore in drugo. Da bi vse postorili po terminskem načrtu, so delali tudi ob sobotah in nedeljah. Investicija je veljala 92 milijonov dinarjev za prvo stopnjo in 98 milijonov dinarjev za drugo stopnjo prenove. Načrtovanih sredstev niso presegli, dela pa so po mnenju direktorja Zastopstva dipl. inž. Dušana Pirca solidno opravili. Vodil jih je dipl. inž. arh. Miro Benulič iz inženiringa Investa servisa (na sliki: takšni prostori so zdaj, kjer je bilo prej skladišče).

Foto: M. Kralj

Na 27. folklornem festivalu v Beltincih nastopili tudi Iskrini folkloristi

Beltinci, majhen kraj blizu Murške Sobote, je letos že 27. gostil folklorne skupine na svojem znamenitem festivalu. Poleg drugih skupin iz Slovenije, Avstrije in Madžarske je tudi nas doletela prijetna dolžnost sodelovanja.

Beltinčani že 50 let gojijo folklorno in izvirno glasbeno dejavnost. Uspešno so se proslavili v mnogih krajih domovine in tujine. Mnogim pa je tudi dobro poznana njihova kaseta »Beltinške bande« z izvirno glasbo in petjem.

V Radence, kjer je bilo naše

prenočišče, smo prispeli v soboto popoldne. Pričakala nas je simpatična vodička beltinčanka Valerija, ki je tudi članica njihove folklorne skupine. Po nastanitvi smo se odpeljali do Beltincev in si po večerji ogledali prostor za nastop.

V parku ob stari graščini so se že zbirali obiskovalci in tukaj smo predstavili vlaške, primorske in seveda naše gorenjske plesale. Ta večer smo izmenjevanje plesali s celjskimi folkloristi, ki so predstavili štajerske in belokranjske plesale.

V nedeljo popoldne smo najprej sodelovali v povorki skozi Beltince. Ta dan so se pridružile še ostale skupine, ki so prejšnji večer nastopale po okoliških krajih. Kljub sončni pripeki in zgodnji popoldanski uri, nas je množica gledalcev navdušeno spremljala od začetka do konca povorke. In če smo za trenutek prenehali igrati, da bi si otrli pot, ki je lil izpod vročih noš, so domači harmonikarji radno raztegnili mehove, da je povsod odmevalo od muzike.

Tako smo skupaj prišli do pa-

rka, kjer se je vsaka skupina še enkrat predstavila z enim plesom.

Ure so hitro minevale v prijetni družbi in treba je bilo misliti na vrnitev.

Še malo sproščenega klepeta v senci starih beltinških kostanjev, za konec še prijazno povabilo organizatorjev, da drugo leto zopet pridemo in že smo brzeli med prekmurskimi griči proti gorenjskim vršcem.

Zapisala plesalka Marta

Spomin na našo družino

Pri nas doma je bilo šest otrok. Vrhovni poglavar in poglavarka sta vodila in odredjala vsa dogajanja v naši družini po načelu patriarhalnega sistema. Ta sistem se je pokazal za edino ustreznega, ker je bilo drugače težko krojiti želje in ideje vseh ostalih šestih enot. Komanda vrha se je prenašala na vse ostale člane družine in tudi na nerazvite, ki še niso mogli misliti sami s svojimi glavami. Dopustna je bila seveda demokratična razprava, ki pa je bila vedno jalova, saj so bile odločitve z vrha vselej premišljene in pravilne. Zato smo vsi ostali člani družine verjeli tem odločitvam in jih sprejemali kot edino pravilne. Vsakršno odstopanje od teh odločitev vrha je pomenilo, da si prekršil dogovor, ki je bil za nas zakon in zato si bil ustrezno kaznovan. Če se je izkazalo, da odločitev z vrha ni bila pravilna, je bila dopustna tudi ostra kritika baze, ki pa je naletela na ugoden sprejem. Tako smo v naši družini živeli vsi več, ali manj v slogu in miru.

Bili so trenutki, v katerih smo ugotovili, da ne bo dosti denarja za preživetje. Oče je kot »edini vir financiranja« v družini zaradi sla-

bega finančnega položaja več delal v službi, mama je iskala notranje rezerve pri kuhanju, otroci kot baza pa smo tudi prišli za kakšno drugo delo pri sosedih. Na ta način smo se vsi skupaj spoprijeli z likvidnostnim položajem naše družine. Oče ni zaradi tega odšel na noben simpozij, ali kongres, mati se ni udeležila nobene konference in tudi baza se ni prepuščala neplodnim in večkrat komičnim razpravam, ampak smo se iz krize potegnili izključno z delom, manjšo porabo in s prilagajanjem nastalemu položaju. Vsi smo dobro vedeli, kaj hočemo in to je bilo najbolj pomembno.

Seveda pa je v naši družini dozorevala tudi baza, se pravi otroci in imela s časom vedeti, da je treba enkrat odrasti ter si začeti s svojim delom služiti svoj kruh in skrbeti zase. Vedno glasnejši člani baze smo takrat, ko je bilo treba oditi v kino, ali na randi, vedno bolj operirali s svojo polnoletnostjo. Ta argument je poglavar seveda uporabil in vse polnoletne izkoriščevalce družinskega proračuna enostavno odstavil in

da mlada generacija misli po svoje in hoče delati po svoje, zato je tudi vedno pogostejše prihajalo do demokratičnih razprav, ki so vodile našo družino skozi preobrazbo v boljši jutri.

Tudi poglavar »kot edini vir dohodka« ni ostal brezbržen. Vedno pogostejši uporji zoper njegovo avtoriteto so prinesli nasproten, po njegovem mišljenju pozitiven učinek. Otroci smo kot nerazviti del naše družine, ali kot izkoriščevalci s trudom zasluženega denarja postali breme in v njegovem proračunu prehudi porabniki. Zaradi tega je vsakemu otroku dal jasno vedeti, da je treba enkrat odrasti ter si začeti s svojim delom služiti svoj kruh in skrbeti zase. Vedno glasnejši člani baze smo takrat, ko je bilo treba oditi v kino, ali na randi, vedno bolj operirali s svojo polnoletnostjo. Ta argument je poglavar seveda uporabil in vse polnoletne izkoriščevalce družinskega proračuna enostavno odstavil in

jih usmeril na pot osamosvojitve.

Tako se je končalo financiranje nerazvitih otrok. Vsak se je moral postaviti na svoje noge in živeti samostojno življenje. Nelogično bi bilo, da bi moral poglavar nekoga podpirati 40 let, ali več, kot nerazvitega člana družine. Postavljeni pred dejstvo, da je treba živeti brez finančne pomoči poglavarja družine, smo se nerazviti otroci kmalu postavili na svoje noge in tako omogočili poglavarju in njegovi ženi malo boljše življenje. Seveda smo otroci včasih še prišli po finančno pomoč k poglavarju družine, vendar je bilo to pod drugačnimi pogoji. Izposojena sredstva smo morali vrniti.

Tako je bilo to v naši družini, kjer je bilo poleg poglavarja in žene še šest otrok. Vsi smo odrasli in tisti, ki so stari nad štiri deset let, pravijo, da bi bilo resnično nepravilno, če bi še pri teh letih izkoriščali dohodek poglavarja družine. Tudi ponosni smo, da smo se osamosvojili.

Izkušnje iz naše družine že prenašamo na svoje otroke in zgodba se bo verjetno ponovila.

Matevž Kleč

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
Vladimir Logar

Beseda ob 30-letnici nove Jugoslavije

Vsaka pomembna obletnica nas vzpodbudi, da potrkamo na vrata vidnih oseb, ki s svojim nastopanjem in delom na nek način poosebljajo pomembne prvine družbenega in gospodarskega razvoja. Tokrat, ob 30-letnici osvoboditve smo se oglasili pri Vladimiru Logarju, predsedniku Skupščine ZP Iskra.

Večkrat slišimo, da je vsako podjetje v bistvu država v majlem, pri čemer mislimo na obseg proizvodnega, finančnega, kadrovskega potenciala, ki ga takšno podjetje združuje v sebi ter tudi na poseben način reševanja problemov razvoja podjetja, ki niso le proizvodne in tržne, temveč tudi socialne in politične narave, v dimenzijah, ki so neposredno pomembne za celotno družbeno skupnost, narodno gospodarstvo ali državo. Ali je ZP Iskra, glede na njen obseg in pomen v slovenskih razsežnostih, dovoljeno primerjati z velikimi podjetji v industrijsko razvitih državah? Kje je torej mesto ZP Iskra v Sloveniji in Jugoslaviji in kako to svoje pomembno mesto zaznava Iskra sama? Ali to vpliva na njeno obnašanje v širšem družbeno-ekonomskem ter gospodarsko-političnem okolju?

»Mislim, da Iskre ne bi mogli primerjati z malo državo, kajti pojem velikosti je zelo relativen. V primerjavi z velikimi industrijskimi potenciali v industrijsko razvitih državah je seveda Iskra majhna organizacija, po drugi strani, v pogojih našega gospodarskega prostora pa smo morda res »velika organizacija«. Ne glede na obseg organizacije in potencial, ki ga ima Iskra in tudi Gorenje, kot tudi ostali veliki poslovni sistemi, ima prav gotovo pomemben vpliv na razvoj

gospodarstva. Naša industrijska grupacija se pojavlja v razvojnih gospodarskih načrtih na vseh nivojih kot nosilec razvojne politike nekega območja, kot faktor, ki vpliva na širši razvoj ne samo gospodarstva, temveč tudi na splošni razvoj proizvodnih sil in družbene reprodukcije.

Vpliv na oblikovanje ekonomske politike s strani velikih poslovnih sistemov je relativno majhen, vendar bi moralo v prihodnje vplivanje delegatske baze prav iz teh velikih poslovnih sistemov biti močnejše in učinkovitejše. V okviru izhodišč srednjeročnega plana razvoja Slovenije predstavlja naša industrijska veja izredno pomemben faktor, saj bi v letu 1980 elektroindustrija postala drugi največji izvoznik v Sloveniji takoj za kovinsko-predelovalno industrijo. Vpliv Iskre v vseh družbeno-političnih skupnostih — saj ima Iskra dislocirane obrate v 25 občinah — je zelo velikega pomena. Proizvodne organizacije Iskre izredno pozitivno vplivajo na razvoj komunalnih skupnosti, zlasti v krajevnih skupnostih, kjer tudi s sredstvi pospešujejo družbeno-ekonomski razvoj teh območij.

V razdobju zadnjih 15 in več let so bili v razvoju Iskre zelo pomembni integracijski procesi. Iskra — prvotno le kranjska — se je s svojim proizvodnim programom, verjetno pa še bolj stanovitnim razvijanjem lastnih izvirnih tehnoloških, proizvodno-sistemskih in kadrovskih moči, znašla v središču integracijskih procesov, tako da je številnim drugim delovnim kolektivom omogočila boljši kos kruha in zanesljivejši razvoj v svojem okviru. Prosim vas, da ta dogajanja čim bolj osvetlite.

Elektroindustrija je pravzaprav že relativno zgodaj spoznala, da mora koncentrirati pamet in sredstva, če hoče uspešno prodajati svoje proizvode doma in v inozemstvu. Izhajali smo iz spoznanja, da je naše tržišče relativno majhno in če hočemo proizvajati ekonomsko optimalne serije; moramo nujno vlagati napore za čim večji izvoz naših proizvodov. Zato smo združevali raziskovalnorazvojne kapacitete in kapacitete v trgovini. Tendence prekrivanja naših programov je ta večji poslovni potencial preprečeval, s čemer je ustvaril delitev dela med delovnimi organizacijami in s temi seveda večjo ekonomičnost in rentabilnost poslovanja. Razdrobljena elektroindustrija prav gotovo ne bi dosegla takih rezultatov doma in v tujini. Z ozirom na tako dolgoročno poslovno politiko se je pokazal velik interes tudi v ostalih delovnih organizacijah elektroindustrije, ki so se vključile v naše združeno podjetje. Pri tem smo intenzivno razvijali razvojno-raziskovalne kapacitete v sodelovanju z znanstvenimi dosežki industrijsko razvitih držav, s čemer smo dosegali relativno visoko produktivno proizvodnjo.

Pišemo leto inovacij. ZP Iskra namenja letno 3 do 4% svoje vrednosti proizvodnje za raziskovalno in razvojno dejavnost. Živahna izumiteljska dejavnost v

ZP Iskri vodi med sicer maloštevilnimi slovenskimi OZD z organiziranim izumiteljstvom. Kako vi gledate na inovacijsko dejavnost v Iskri? Ali je ustrezna po svoji vsebini, strukturi, rezultatih in kako gledate na vlogo, problematiko in način pospeševanja inovacijske dejavnosti v gospodarskih organizacijah, če pri tem izhajate iz bogatih izkušenj v ZP Iskri?

»Poznano je, da v pogledu inovacij v naši državi zelo zaostajamo. Zastoj v tej dejavnosti ima v našem gospodarskem razvoju zelo negativne posledice, saj prav inovacija v

širšem pogledu predstavlja kakovostne dejavnike, ki bistveno vplivajo na razvoj družbeno produktivnega dela in zniževanja proizvodnih stroškov, s čimer se dviga konkurenčna sposobnost na domačem in inozemskih tržiščih. Da bi dali novo vzpodbudo v naši družbi, je bilo leto 1975 in 1976 proglašeno za leto inovacij, pri čemer bi vzpodbudili vse družbene subjekte za sprostitev mehanizmov, ki naj bi vzpodbujali večjo inovacijsko dejavnost.

(Dalje prihodnjič)

POSEBNA UGODNOST ZA ISKRAŠE

Iskra Videomatika je pripravila za člane kolektiva Iskre ugoden nakup svojih izdelkov.

Televizijske sprejemnike in brivnike vam nudi s 25% popusta

Maloprodajna cena s prometnim davkom	cena s popustom	prihranek din
--	--------------------	------------------

Barvni televizijski sprejemnik TV 8456 CATV s popolnim daljinskim upravljanjem, ekran 56 cm	2.038.770.—	1.529.000.—	509.770.—
Barvni televizijski sprejemnik TV 8256 CATV brez daljinskega upravljanja, ekran 56 cm	1.834.650.—	1.375.900.—	458.750.—
Črnobeli prenosni televizijski sprejemnik TV 5344, ekran 44 cm	617.220.—	462.900.—	154.320.—
Črnobeli prenosni televizijski sprejemnik TV 5331, ekran 31 cm	494.505.—	370.800.—	123.705.—
Brivnik Braun MICRON	106.029.—	79.500.—	26.529.—
Brivnik Braun MICRON L	122.627.—	91.970.—	30.657.—
Brivnik Braun UNIVERZAL 3512	278.948.—	209.200.—	69.748.—
Brivnik Braun LINEAR 235	183.915.—	137.900.—	46.015.—
Brivnik Braun LADY E 2	124.355.—	93.200.—	31.155.—
Brivnik Braun LADY E 5	183.915.—	137.900.—	46.015.—

Nakup izdelkov je v tovarniški prodajalni — Iskra Videomatika, Andreja Bitenca 68, Ljubljana, vsak dan razen sobote od 7. — 13.

Plačilo kupnine je v celoti ob prevzemu blaga v tovarniški prodajalni.

Informacije dobite na telefonu: (061) 51-167.

IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST!

Toda, saj je že dan. Treba bo naprej. Kje pa sploh je kdo?

Počakajmo malo, da se kdo prikaže. Toda ne. Vse je kot izumrlo, nikjer žive duše. Izkoristim priložnost in si malce ogledam hišo. Na lepem razglednem kraju stoji, nedaleč od ceste. Lepo je tukaj, res, toda ura se bliža deseti in zanima me, ali bo kdo pri tej hiši vstal. Najbolje, da jima nekaj napišem in odidem. Hm, to morda ne bi najbolj ustrezalo. Kaj pa naj vendar storim? Zdi se mi, da stanujejo v tej hiši še neki ljudje. Povprašam jih. Gospa je že zgodaj zjutraj odšla na Malenski vrh in je do večera ne bo. No, lepa reč! Ja, Ivan pa spi, pojasnim, kajti zdi se mi, da slišim od nekega smrcanja.

Torej takole: če mame ni doma, lahko mirno odidem. Toda nekoliko moram vendarle olupšati vso stvar, zato ji pustim na mizi listek z zahvalo in opravičilom. Listku dodam zavitek

Ali pa bom jaz zmogla to pot? Morda, kajti prišla sem že do vznožja Kladja. Ko zagledam strmino, ki jo moram premagati, sem vse prej kot navdušena. Sedaj moram vsekakor fotografirati kolo z nahrbtnikom in sicer tako, da se bo dobro videlo, kakšen vzpon me je čakal. Po »sne-manju« se zagrizem v hrib. Počasi rinem kolo navkreber. Spotoma seveda večkrat počivam. Ali bo že enkrat konec tega klanca? Končno se povzpem na vrh, kjer se mi odpre čudovit razgled na dolino. Vse muke so pozabljene, poplačane. Sedem, da bi si oddahnila in morda kaj napisala. Ko se malce ogledam naokrog, opazim na oknu hiše, pred katero sedim, napis: »Žig«. Tu da je kakšen žig? Kje pa naj bi bil? Hiša ni videti naseljena, kam naj ga torej grem iskati? Končno še enkrat bolje pogledam in vidim v oknu neko vrečo. Aha, tukaj bo. Ugotovim, da je to žig Loške planinske poti. Tudi zanj se najde prostor v moji transferzalni knjižici.

Zdaj se lahko lotim pisanja. Zato-pim se v svoj dnevnik in komajda vem, da mineva čas. Včasih posije sonce, drugič priletijo od nekega dežne kaplje. To me ne moti. Zmotijo pa me trije planinci, ki se prikažejo izza ovinka z druge strani. Ponosno jim povem, kje je žig. Iz Ljubljane so in sedaj se ne morejo sporazumeti, v katero smer bi odšli. Moški, ki je prisedel k meni, je najbolj trmast. Nikamor noče. Presenečeno, skoraj jezno gleda moje kolo in ne more verjeti, da

Prijateljček, v prvi vrsti moram skrbeti za svojo lastno varnost. Predvsem ne poznam poti in zdajle sploh še ne vem, kako bom vozila navzdol.

No, bom že kako. Previdna moram biti, to je vse. Pospravim svojo kramo in pri tem pozabim na kemični svinčnik, ki tako ostane na vrhu Kladja.

Znova sedem na kolo in se previdno spustim v dolino. Prehiti me modra katrica z mariborsko registracijo in mlada žena v njej mi prijazno poma-ha v pozdrav. Zelo se razveselim nje-ne pozornosti.

Kmalu zatem me dohiti nek avto iz Nove Gorice in tudi v njem mi nekdo maha. Veselo odzdravim, kajti v glavnem vidim v avtomobilih, ki hitijo mimo, z dolgočasne, smrtno resne obraze. Ljubi moji, sedite enkrat za spremembo na kolo, peljite se med zelenimi travniki, ob bregovih rek, prislusnite petju ptic! Ni vam treba iti tako daleč, kot sem šla jaz, da se vam povrne dobra volja.

Tako si mislim, ko že tolikokrat na tej poti poslušam kukavico, ki se oglašja enkrat blizu, drugič daleč v vseh gozdovih, mimo katerih pelje moja pot in tudi nekje v teh klancih, po katerih se zdaj nadvse previdno spuščam navzdol. Močno zaviram, kajti pot je strma in nevarna. Mislim na maratonce Franje, ki morajo ta težki vzpon premagati v obratni smeri. In vendar jih bo več kot tisoč odrinilo na pot, med njimi moj brat.

Med potjo se večkrat ustavim, saj me od močnega zaviranja bolijo noge. In kdo bi tudi mogel kar tako mimo teh lepih krajev. Spet hribi, ki jim ne vem imena, eden med njimi pa gotovo Porezen. Globoko v dolini se stiska Cerkno. Daleč je še, daleč! Rada bi ga fotografirala, toda sonce sije nanj prav tako, da ne morem. Sicer pa, ali bom kdaj prišla v dolino? Najbrž bi kdo drug že bil doli, jaz pa se bo-jim peljati prehitro. V strmih zavojih, ki peljejo nad prepadi, le počasi napre-dujem. Končno pot postane zložne-jša, dolina se približa in ura je pol štiri popoldne, ko se pripeljem v Cerkno. Tam zavijem pred hotel Eta, vstopim in povprašam za prenočišče. Dovolj prostora imajo in tudi kolo mi lahko spravijo! Odlično!

Ker imam do večera še dovolj časa, se odpravim po mestecu, da bi

slaščičarni nekaj časa poslušam glas-bo.

Končno se vrnem v hotel. Sedaj bi lahko nadaljevala s svojimi zapiski, toda obupano ugotovim, da je kemični svinčnik ostal vrh Kladja. Tudi receptor ga nima. No, brez svinčnika, ali česa podobnega nikakor ne morem biti, ker pa je praznik, ga ni mo-goče kupiti. Nekaj bo treba ukreniti. Odpravim se pred hotel, kjer otroci igrajo: »Med dvema ognjema«. Tam sedem na klopco in nekaj časa opa-zujem njihovo igro. Potlej se oju-načim in poprosim majhno deklico, če bi mi lahko priskrbel tako ali dru-gačno pisalo. Molče priklama in steče domov. Kmalu se vrne ter mi izroči kemični svinčnik z napisom: Leibnitz. Zahvalim se ji in ji dam petstotaka, deklica pa še vedno molči.

Malo še posedim, nato pa odidem v sobo, da bi še kaj napisala. Toda glej ga, zlomak! Po treh vrsticah »kuli« neha pisati. Tako mi ne preostane nič drugega, kot da grem spat in si vsaj dobro odpočijem. Toda ta noč mi še dolgo ne bo prinesla spanca, kajti spodaj bobni glasba in na dvorišču se dolgo v noč prerekajo neki ljudje.

Toda, ko se naslednji dan zbudim, sem vendarle spočita in dobre volje. Pozajtrkujem, plačam in se odpravim dalje. Namenjena sem k bolnici Fran-ji. Asfaltirana pot se rahlo vzpenja, prav toliko, da moram pošteno poganja-ti pedala. Zato pa se bo nadvse pri-jetno peljati nazaj, se veselim. Pri neki hiši nato pušim kolo z nahrbtnikom, sama pa se po bližnji napotim v gozd proti Franji. Po dobro zavarova-ni poti se nad globokimi tolmuni pre-vidno vzpenjam v sotesko. Že vidim vratarsko hišico. Mlad fant sedi v njej in naveličano prodaja vstopnice. Pla-čam mu karto in odidem proti ba-rakam. Molče hodim med lesenimi zgradbami, prebiram, čemu so služi-le, preberem pismo, ki ga je nek ran-jenec pisal tovarišem v bolnico, po-tem ko je bil že ozdravljen odšel od tam. Partizanskih igrice naj mu pošlje-jo, prosim.

Ker se v tej pustinji ne počutim naj-bolje, se vrnem k vratarski hišici in čemerneža v njej poprosim za žig. Lep je, zelen, v obliki zvezde. Lukcu bo všeč, si mislim. Saj res, kje so zdaj-le moji? Če niso doživeli kakšnih po-sebnih nezgod, se morda vzpenjajo na Slavnik. Vem, tudi oni mislijo na-me, le-tega ne vedo, kam sem sploh odšla. V njihov nabiralnik sem sicer vrgla »zemljevid« svoje nameravane poti, toda kakor sem pozneje ugotovi-la, ni nabiralnika nihče odprl. Luka morda misli, da sem šla v Taborsko jamo, ali morda v Pekel, prijatelji, s katerimi je ta čas na poti, pa verjetno ne mislijo, da bi odšla na tako dolgo pot.

Toda šla sem in če prav premislim, sem že kar daleč. Moj današnji cilj je Tolmin, če pa bom zmogla še kam dlje, tudi prav.

Spet sem na kolesu. Kako lepo se je peljati navzdol. Nobenega poseb-nega dela nimaš, le tu in tam, rahlo uravnaj krmilo, ko se kot v kočiji ve-selo podim nazaj proti Cerknemu in dalje ob reki Idrijci proti Tolminu.

Da, danes je pravi kolesarski dan. Ni vroče, ni mrzlo, pot se rahlo spušča tako, da hitro napredujem. Kdaj pa kdaj se ustavim ter naredim kakšen posnetek. Toda kmalu jih bo zmanjkalo. Paziti moram. Globoko pod mano me v kanjonu zvesto spremlja živahna Idrijca. Vem, da se pri Mostu na Soči izliva v Sočo. To moram vsekakor videti.

(Dalje prihodnjič)

Darinka

Vrh Kladja

kave, ki sem ga, ne vem zakaj, vzela s seboj. Tudi Ivanu napišem nekaj besed. Odšla sem, ker predolgo spi. Če bo hodil kaj po Ljubljani, naj se oglasi. Zbogom!

Veseli me prešine, ko srečno za-pustim ta kraj. Prešerno drvim skozi Poljansko dolino in se veselim prele-gega prvomajskega dne. Zagledam Blegoš, mogočno goro, ki pa ta trenu-tek ni taka, kot se je spominjam iz Ta-včarjevih opisov, kajti njen vrh je pok-rit s snegom. Malce si odpočijem, naredim posnetek in že hitim ob Sori navzgor. Kaj? Da hitim? Lezem kot polž. Nekam počasi mi gre. Malo se peljem, malo hodim peš in zraven po-tiskam kolo. Premišljujem, zakaj sem tako zanič. Koliko činarjev sem spila sinoči? Dva? Tri? Tudi kava, ki sem si jo bila privoščila, ko sem bila že do-voľ daleč od Poljan, mi je bolj škodila kot koristila. Toda zdaj je, kar je. Nekako se moram prebiti naprej.

Ravnina je, tu in tam se svet neko-liko dvigne, jaz pa hodim ob kolesu in pri tem mislim na Lukca in njegovo družino. Če jim je šlo vse po sreči, se zdajle vzpenjajo na Vremščico. Ne, nič se jim ne bo zgodilo. Previdni bo-do, vsi štirje bodo živi prišli nazaj.

V Tolminu

sem s to rečjo prirnila sem gor. Pa me vendar povpraša, če bi mu peljala nahrbtnik v dolino. Ne, ni mogoče. Kam pa naj ga dam? »Za nobeno so-delovanje niste!«, me nahruli moža-ka, vstane in odide z onima dvema v dolino proti Cerknemu.

si ga malo ogledala. Malce osamlje-no se sprehajam po ulicah ter prebi-ram taka, ali drugačna sporočila iz partizanskih časov. Prvi maj je, večer se nagiba v noč, ko se še vedno brezskrbno sprehajam po mestu. Nazadnje zavijem še na sladoled in v

Od Slovenj Gradca do Solčave

Iskrino planinsko društvo bo prvi vikend v septembru organiziralo izlet po delu Slovenske planinske transferzale od Slovenj Gradca do Solčave. Zbrali se bomo pod uro na ljubljanski železniški postaji ter se z rednim avtobusom — če bo dosti prijav tudi s posebnim — odpeljali v Slovenj Gradec. Na pot bomo odšli v petek, 2. septembra ob 12.20 ali ob 14.00.

Od Slovenj Gradca se bomo podali na Uršljo goro, kjer bomo tudi prenočili. Prvi dan bo dobre štiri ure hoje.

V soboto nas bo pot vodila najprej do Andrejevega doma, nato do koče na Smrekovcu, prenočili pa bomo v koči Na Loki pod Raduho. Tisti dan bo približno deset ur zmerne hoje.

V nedeljo bomo šli na vrh Raduhe (2062 m) in se nato spustili v dolino. Hoje bo približno toliko kot prvi dan.

Vodja izleta Dolfe Divjak priporoča udeležencem planinsko opremo, predvsem pa dobre čevlje. Pri njem se lahko tudi prijavite po telefonu 556-141/244. Zadnji dan za prijavo je ponedeljek, 29. avgusta.

L

Za večjo slišnost Radia študent, za mobilni studio

Sodelavke, sodelavci!

V tem trenutku teče velika akcija za večjo slišnost najbolj poslušane radijske postaje v Ljubljani — Radia študent. Radio študent že razpolaga z Iskrino ponubo za opremo Mobilnega studia.

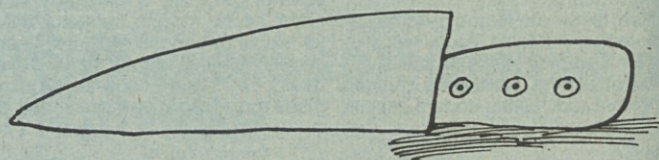
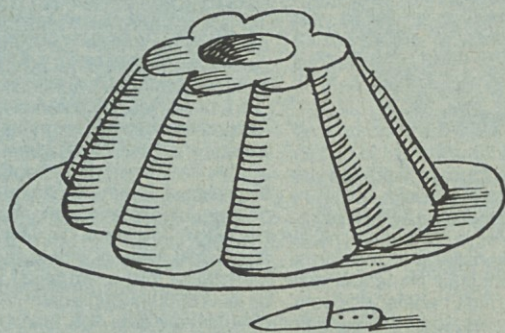
Poziv velja vsaki sodelavki in sodelavcu Iskre, ki bi želel(a) prispevati simbolično vsoto (recimo vrednost kavice ali piva) za nakup najnujnejše opreme, ki bi jo Iskra podarila Radiu študent!

V vsakem našem kolektivu si organizirajmo zbiralno akcijo! Ker nas je skupaj približno 35000, bomo zlahka zbrali predračunski znesek kakih 7.500.000.— Ndin.

Do 20. septembra 88 naj vsak kolektiv zbrano vsoto nakaže na žiro račun RŠ 50101-603-50875 s šifro SIMPLEKSNE ZVEZE.

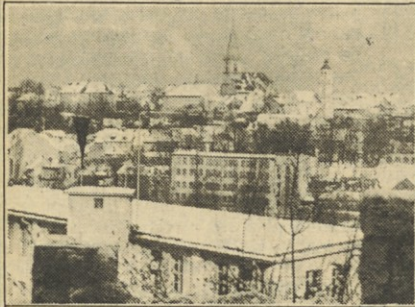
O uspehu akcije bodo (bomo) vsi obveščeni koncem septembra v našem glasilu.

Valentin Zor

a. divjak

Pred in po....

				ISKRA	DALM. MOŠKO IME	KRUTI RIMSKI CESAR	MENIČNO JAMSTVO	POKLIC ŽIVILSKE STROKE	REPUBLIKA V SZ	ŽIVLJE-NJSKI NIVO	ZMIKAVT
				VERZNA STOPICA							
				ŽENSKA PRI POROKI							
				MEDDŽ POGODBA ITAL SLIKAR							
SESTAVIL: RUDI MURN	LESKE-TANJE	OSTRI DEL CEPINA	POTOMEČ SPANCEV V.J. AM. PERZIJA					OSEBNI ZAIEMK ANTON KOLAR			PREBIVALKA EVROP. DRŽAVE
NAJDAJŠA REKA V FRANCIJI					ISKRA	KLICA	KORDI-LJERE TALISOVA ORANŽADA				
TV ZASLON					VRSTA FIZOLA NIKOLA TESLA						
VRSTA HROŠČA								OTOK V JADRANU			
DOMAČA ŽIVAL					POD			MESTO V BAČKI			

*ohranimo
naše
okolje
čisto!*

Slovenija
Moja dežela.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 — telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.